

EPISTOLARVM
SELECTARVM

84
CICERONIS

LIBRI III.

*Quæ ob perspicuitatem sententiarum & rerum
varietatem, literarijs ludis congestæ
sunt, & distinctæ.*

OLISIPPONE,

*Excudebat Franciscus Correa,
Sereniss. Cardinalis Iff.*

Typog.

1 5 7 5.

LIBER
M. T. CICERO
TERENTIÆ.

S. P. D.

Famil. lib. 14. Epist. 22.

SI VALES BENE EST, ego valeo. Nos quotidie tabellarios vestros expectamus, qui si venerint, fortasse erimus certiores, quid nobis faciendum sit, faciemus te statim certiozem: Valetudinem tuam cura diligenter. Vale. Cale. Septembris.

M. T. C. Terentiæ. S. P. D. Fa. lib. 14. 21.

SI vales bene est, ego valeo. Da operam ut conualescas: quod opus erit ut res tempusque postulat provideas, atque administras, & ad me de omnibus rebus quam frequentissimè literas mittas. Vale.

M. T. C. Terentiæ. S. P. D. Fam. 14. 8.

SI vales bene est, ego quidem valeo. Valetudinem tuam velim cures diligentissimè. Nam mihi, & scriptum, & nunciatum est, te in febrim subito incidisse. Quod celeriter

ter me fecisti de Cæsaris literis certiorē, fecisti mihi gratum. Item post hac si quid opus erit, si quid acciderit, noui facies vt sciā: Cura vt valeas. Vale. Datum. 4. nonas Iunias.

M. T. C. Terētiæ. S. P. D. Fam. li. 14. Epist. 24.

Si vales, bene est, valeo. Nos neq; de Cæsaris aduentu, neq; de literis, quas Philotimus habere dicitur, quicquā adhuc certi habemus. Siquid erit certi, faciam te statim certiorē. Valetudinem tuam fac vt cures. Vale. 3. Idu. Sexti.

M. T. C. Terentiæ. S. P. D. Famil.

lib. 14. Epist. 23.

Si vales, bene est, valco. Reddite mihi iam tādē sunt à Cæsare literæ satis liberales, & ipse opinione celerius v̄eturus esse dicitur. Cui vtrū obuiā p̄cedā, an hīc eū expectē, cum cōstituero faciā te certiorē, tabellarios mihi veli quā primū remittas: Valetudine tuā cura diligēter. Vale pri. Cal. Sextil.

M. T. C. Terētiæ. S. P. D. Famil. 14. 17.

Si quid haberem, quod ad te scriberē, facerē id, & pluribus verbis, & sæpius. Nunc quæ sunt negocia vides. Ego autem quomodo sim affectus, ex Lepta, & Trebatio poteris cognoscere. Tu fac, vt Tullia valetudinem cures. Vale.

M. T. C. Terentiæ. S. P. D. Famil.
lib. 14. Epist. 15.

SI vales, bene est, valco. Cōstitueramus, vt ad te antea scripseram, obuiam. Cicero- nem Cæsari mittere. Sed mutauimus cō- siliū, quia de illius aduentu nihil audieba- mus. De cæteris rebus & si nihil erat noui, tamē quid velimus & quid hoc tēpore pute- mus opus esse, ex Sicca poteris cognoscere. Tulliam adhuc mecū teneo. Valetudinem tuam cura diligenter. Vale. 12. Cal. Quin.

M. T. C. Teretiæ. S. P. D. Fa. 14. 19.

IN maximis meis doloribus excruciat me valetudo Tullia nostræ. De qua nihil est, quod ad te plura scribam: tibi enim æquē magnæ curæ esse certò scio. Quòd me pro- prius vultis accedere, video ita esse faciendū, etiam ante fecissem, sed me multa impedi- runt, quæ nūc quidem expedita sunt. Sed à Peponio expecto literas, quas ad me quàm primum perferendas cures velim. Da ope- ram vt valesas.

M. T. C. Teretiæ. S. P. D. Fa. lib. 14. Epist. 12.

Quòd nos in Italiã saluos venisse gaudeas perpetuò gaudeas velim. Sed pturbati dolore animi, magnisq; iniurijs. metuo ne id consilij ceperimus quod non facilè explica-

P. R. I. M. V. S.

re possimus. Quare quantum potes adiuua.
 Quid autē possis, mihi in mentem nō venit.
 In viam quōd te des hoc tēpore, nihil est, &
 longum est iter, & non tutum. Et non video
 quid prodesse possis, si veneris. Vale. Datum
 pridie nonas Nouemb. Brundisij.

M. T. C. Terentiæ. S. P. D.

Fami. lib. 14. Epist. 11.

SI vales, bene est, valeo, Iulia nostravenit
 ad me pridie Idus Iunij, cuius summa
 virtute & singulari humanitate, grauio-
 re etiam sum dolore affectus: nostra factum
 esse negligētia vt longē alia in fortuna esset,
 atq; eius pietas, ac dignitas postulabat. No-
 bis erat in animo Ciceronem ad Cēsare mīt-
 tere, & cum eo Gn. Sallustium. Si profectus
 erit, faciam te certiozem. Valetudinem tuā
 diligenter cura. Vale. xiiij. Calen. Quinti.

M. T. C. TIRONI. S. P. D.

Famil. lib. 16. Epist. 2.

SEptimum iam diem Coreyta tenebamur.
 Q. autē pater, & filium Butroti solliciti
 eramus de tua valetudine mirum in modū:
 nec mirabamur nihil à te literarū, his enī
 vētis instinc nauigatur, qui si essent, nos C
 cyra nō sederemus cura igitur te & cōfir.
 & cum commodē, & per valetudinem, & pe.

LIBER

anni tēpus nauigare poteris, ad nos, amātissimi
 mos tui veni. Nemo nos amat, qui te nō dili-
 gat. Charus omnibus, expectātusq; venies.
 Cura vt valeas, etiam atque etiam Tiro no-
 ster Vale. 25. Calēn. Nouemb. Corcyræ.

M. T. C. TIRONI. S. P. D.

Famii. 16. Epist. 4.

Non queo ad te, nec lubet scribere, quo
 animo sim affectus tantū scribo, & tibi,
 & mihi maximē voluptati fore, si te firmum
 quā primū videro. Tertio die abs te ad Aly-
 ziam accesseramus. Is locus est citra Leuca-
 dem stadia C. xx. Leucade aut te ipsum, aut
 tuas literas à Marione putabā me acceptu-
 rum. Quantū me diligis, tantūm fac vt va-
 leas, vel quantūm te à me scis diligi. Nonis
 Nouembris. Alyzia.

C. FILIVS TIRONI. S. P. D.

Famil. lib. 16. Epist. 25.

Et si iusta: & idonea vsus es excusatione
 intermissionis literarum tuarum, ta-
 men id ne sæpius facias, rogo. Nam si
 de Reipublicæ rumoribus, & nunciis certior
 fio, & de sua in me voluntate semper ad me
 perscribit pater, tamen de quauis minima
 re scripta à te ad me epistola semper fuit gra-
 tissima. Quarte cum in primis tuas deside-
 rem

rem literas noli comittere vt excufatione potius, expleas officium fcribendi, quàm afiduitate literarum. Vale.

M. T. C. SERVIO SVLPITIO.

S. P. D. Famil. lib. Epift. 6.

H Agellaretus Lariffæus magnis meis beneficiis ornatus inconfulatu meo memor, & gratus fuit, meque poftea diligētiffimè coluit. Eum tibi magnopere cōmendo vt & hofpitē meum, & familiarē meum, & gratū hominē, & virum bonum, & principē ciuitatis fuæ, & tua neceffitudine digniffimū. Per gratum mihi feceris, fi dederis operam, vt is intelligat hanc meam cōmendationē magnum apud te pondus habuiffe. Vale.

M. T. C. TREBATIO. S. D. Famil. 7. 19.

E Pittolam tuam, quam accepi ab L. Aruntio confcidi innocentem, nihil enim habebat, quod non vel in concione rectè legi poffet, fed & Aruntius ita te mādaffe aiebat, & tu adfcriperas. Verum illud efto: nihil te ad me poftea fcripiffie demiror, præfertim tam nouis rebus. Vale.

M. T. C. Q. VAL. Q. FIL.

S. D. Famil. 13. 7.

P V B. Cornelio, qui tibi has literas reddidit eft. mihi à P. Cufpio commendatus, cuius

L I B E R

causam quantopere cuperem, debeberemq; profectò ex me facile cognouisti. Vehementer te rogo, vt cures, vt ex hac cõmendatione mihi Cuspis quàm maximas, quàm primũ, quàm sæpissimè gratias agat.

M. T. C. S. P. C. Mēnio. Fa li. 13. Epist. 3.

Avlum Fusium vnum ex meis intimis, obseruantissimũ, studiosissimũq; nostri, eruditũ hominẽ: & summa humanitate, tuaq; amicitia dignissimũ, velim ita tractes, vt mihi coram recepisti. Tam mihi gratũ id erit, quàm quod gratisimũ. Ipsum præterea summo officio, & summa obseruantia tibi in perpetuum deuinxeris. Vale.

M. T. C. S. D. CORNIFICIO.

Famil. lib. 12. Epist. 26.

Sextus Aufidius & obseruantia, qua me colit, accedit ad proximos, & splendore, equitis Roma. nemini cedit. Est autẽ ita tẽperatis moderatisq; moribus, vt summa seueritas summa cũ humanitate iungatur. Cuius tibi negociaq; sunt in Africa, ita cõmendo, vt maiore studio, magisue ex animo cõmendare nõ possim. Per gratum mihi feceris, si dederis opera, vt is intelligat meas apud te literas maximum pondus habuisse. Hoc te vehementer mi Cornifici rogo. Vale.

CICERO BASILIO.

S. Famil. 6. 15.

Tibi gratulor, mihi gaudeo, te amo, tua tueor, à te amari, & quod agas, quidque agatur, certior fieri volo. Vale.

DE BRVTVS IMP. TVL. CIC.

S. P. D. Famil. 11. 4.

Si de tua in me voluntate dubitarem, multis à te verbis peterem, vt dignitatem meam tuerere: sed profectò est, vt mihi persuasi, me tibi esse curæ. Progressus sum ad Transalpinos cum exercitu, non tam nomen captans imperatorium, quam cupiens militibus satisfacere, firmosq; eos adtuendas nostras res efficere, quod mihi videor consecutus: nam & liberauitatē nostrā, & animum sunt experti: cū omniū bellicosissimis bellū gessi, multa castella cepi, multa vastauī. Non sine causa ad senatum literas misi. Adiua nos tua sententia, quod cum facies, ex magna parte communi commodo inseruieris. Vale.

M. T. C. SERVIO SVLPITIO.

S. P. D. Famil. 13. 21.

ASclapone Patrensi medico vtor valdè familiariter, eiusq; tum consuetudo mihi iocunda fuit, tum etiam ars, quā sum expertus in valetudine meorum. In qua

LIBER.

mihitum ipsa scientia, tum etiam fidelitate, benevolentiaq; satisfacit. Hunc igitur tibi cōmēdo, & à te peto vt des operam, vt intelgat, diligenter me scripsisse de sese, meamq; cōmendationem v sui magno sibi fuisse. Erit id mihi vehementer vt gratum. Vale.

M. T. C. APPIO. S. P. D.

Famil. 10. 29.

DE meo studio erga salutem, & incolumitatem tuā, credo te cognoscere ex literis tuorū, quibus me cumulativissimè satisfecisse certò scio: nec his concedo, quanquam sunt singulari in te benevolētia, vt te saluū malint, quā ego. Illi mihi necesse est concedant, vt tibi plus, quā ipsi hoc tempore prodesse possim, quod quidem nec destiti facere, nec desistā, & iam in maxima re feci & fundamēta ieci salutis tuæ. Tu fac bono animo magnoque sis, meq; tibi nulla re defuturum esse confidas. Prīdie Nonas Quintil. Vale.

M. T. C. M. MARIO. S. P. D.

Famil. 7. 4.

AD. ix. Calend. Iulias in Cumanum veni cum Libone tuo, vel nostro potius: in Pópeianum statim cogito. Sed faciam te ante certiozem. Te cum semper valere cupio, tū certè, dum hīc sumus. Vides enim quantò post

post unam futuri sumus. Quare si quid constitutum cum podagra habes, fac in alium diem differas. Cura igitur ut valeas, & me hoc bido, aut triduo expecta. Vale.

CICERO PLACO IMP. COS.

Desi. S. P. D. Famil. 10. 14.

O Gratam famam, bido ante victoriam, de subsidio tuo, de studio, de celeritate, de copijs, atq; etiã hostibus fasis, spes omnis in te est. Fugisse enim ex prelio Mutinensi dicuntur notissimi laronum duces. Est enim non enim non minus gratum extrema delere, quam prima depellere. Equidem expectabam iam tuas literas idq; cum multis sperabamq; etiam Lepidum temporibus admonitum tecum & Reipublice fatis esse facturum. In illam igitur curam incubem mi Plance ut ne qua scintilla teterrimi belli relinquatur. Quod si erit factum, & Rempublico beneficio affeceris, & ipse æternam gloriam consequere. Tertio Idus Maij. Vale.

M. C. PAPHYRIO PAETIO.

S. P. D. Famil. 9. 23.

Heriveni in Cumanum, cras ad te fortasse. Sed cum certum sciam, faciam te paulo ante certiore. Et si Marcus Ceparius, cum mihi in sylva Gallinaria obviam venisset, quessissemque quid ageres, dixit te in lecto esse, quod

LIBER

quòd expeditibus laborares, tui scilicet molestè, vt debui: sed tamen constitui ad te venire, vt & viderem te, & viscerem, & cœnare etiam. Non enim arbitror cocum etiam te Arrhricum habere. Expecta igitur hospitem cum minime edacem, tum inimicum cœnis sumptuosis. Vale.

M. C. S. D. CN. PLANCO.

FAMIL. 4. 15.

A Ccepi per breues tuas literas, quibus id, quòd scire cupiebam, cognoscere non potui: cognoui autem id quòd mihi dubiũ non fuit. Nam quàm fortiter ferres communis miserias, non intellexi: quàm me amares, facile perspexi: sed hoc scieram, illud fuisse, ad id meas literas accommodassem. Sed tamen & si antea scripsi, quæ existimaui scribi oportere, tamen hoc tempore breuiter, commouendum putavi, ne quo periculo te proprio existimares esse, in magno omnes, sed tamen in communi sumus. Quare non debes aut propriam fortunam, aut præcipuam postulare, aut communem recusare. Quapropter eo animo sumus inter nos, quo semper fuimus. Quòd de te sperare, de me præstare possum. Vale.

CICERO DOLABELLAE.

S. D. Famil. 9. 12.

Gratulor Baijs nostris, si quidem, ut scribis, salubres repente factæ sunt, nisi forte te amant, & tibi assentantur, & tandiu, dum ades, sunt oblita sui. quod quidem, si ita est, minime miror, cælum etiam & terras vim suã sitibi ita conueniat, dimittere. Oratiunculam pro Deiotaro, quam requirebas, habebam mecum quod nõ putãram. Itaq; eam tibi misi, velim sic legas, ut causam tenuẽ, & inopem, nec descriptionẽ magnopere dignam. sed ego hospiti veteri, & amico munusculũ mittere volui leuidẽsæ, crasso filio, eiusmodi ipsius solẽt esse munera. Tu velim animo sapienti, fortiq; sis, ut tua moderatio, & grauitas aliorum infamet iniuriam. Vale.

M. T. C. IMP. M. CAELIO AEDILI.

Curuli. S. P. D. Famil. 2. 13.

FAbio viro optimo, & homine doctissimo familiarissime vtor, mirificeq; eum diligo, cum propter summum ingenium eius, summamq; doctrinam, tum propter singularem modestiã eius: negocium sic velim suscipias, ut si esset res mea: noui ego vos magnos patronos, hominem occidat oportet, qui vestra opera vti velit. Sed in hoc homine
nuliã

LIBER

nullam accipio excusationem, omnia relinques, si me amabis, cum tua opera Fabius uti volet. Ego res Romanas vehemēter expecto, & desidero, in primisque quid agas scire cupio. Nam iam diu propter hyemis magnitudinem nihil noui ad nos afferebatur. Vale.

C. TREATIO. S. D. Famil. 7. 23.

Iuferas heri inter scyphos, quod dixeram controuersiam esse, posset, ne hæres quod furtum antea factum esset, rectè furti agere. Itaq; & si domum bene potus, seroq; redierā, tamen id caput, ubi hæc controuersia est, notaui, & descriptū tibi misi, ut scires id quod tu neminem sensisse dicebas, Sextum Ælium M. Manilium M. Brutum sensisse. Ego tamen Scæuolæ, & testæ assentior. Vale.

M. T. C. D. BRUTO. IMP.

S. P. D. Famil. 12. 15.

ET si mihi tuæ literæ iucundissimæ sunt, tamen iucundius fuit, quod in summa occupatione tua planco collegæ mandasti, ut te mihi per literas excusaret, quod fecit ille diligenter: mihi autem nihil amabilius officio tuo, & diligentia. Cōiunctio tua cum collega, concordiaq; vestra, quæ literis omnibus declarata est. S. P. Q. R. gratissima accidit. Quod super est, perge mi Brute, & iam

non

non cum alijs, sed tecum ipse certa. Plura scribere non debeo, præsertim ad te, quo magistro breuitatis vti cogito. Literas tuas vehementer expecto, & quidem taleis, quales maxime opto.

M. CICERO. FVRFANO. Prætori.

S. D. Famil. 6. 9.

CVM A. Cæcinnæ tanta mihi familiaritas, consuetudoq; semper fuit, vt nulla maior esse possit. Nam & patre eius claro homine, & forti viro plurimum vsi sumus, & hunc à puero, quod & spem mihi magnam afferebat summæ probitatis, summæq; eloquentiæ, & viuebat mecum coniunctissimè, non solum officijs amicitia, sed etiam studiis communibus, sic semper dilexi: vt non vilo cum homine coniunctus viuerem. Nihil attinet me plura scribere, quod mihi necesse est eius salutem, & fortunas quibuscunq; reb. possim tueri, vt vides. Reliquum est, vt cum cognorim pluribus rebus, quid tu & de bonorum fortuna & de Reip. calamitatibus sentires, nihil à te petam, nisi vt ad eam voluntatem, quam tua sponte erga Cæcinnam habiturus esses, tantus cumulus accedat commendatione mea, quanti me à te fieri intelligo. Hoc mihi gratius facere nihil potes. Vale.

M. T.

LIBER

M. T. C. CORNIFICIO. Collegæ.

S. Famil. 2. 20.

GRatæ mihi tuæ literæ, nisi quòd Sinuessanum diuersorium contempisti. Quam quidem contumeliã villa pusilla iniquo animo ferret, nisi in Cumiano, & Põperiano redderis, pandaperipandon. Sic igitur facies, neq; amabis, & scripto aliquo laceffes. Ego enim respõdere facilius possum, quam prouocare. Quòd si, vtes, cessabis, laceffam nec tua ignauiã etiã inertiã afferet. Plura ociosus. Hac cū essem in senatu exaravi. Vale.

M. T. C. CORNIFICIO. S. D.

S. Famil. 12. 21.

CAius Anitius familiaris meus, vir omnibus rebus ornatus, negotiorum suorum causa legatus est in Africam legatione libera, eum velim rebus omnibus adiuues, operamq; des, vt quàm commodissimè sua negotia conficiat. Imprimisq; quod ei charissimum est, dignitatem eius tibi cõmendo. Idque à te peto, quod ipse in prouincia facere sum solitus non rogatus, vt omnibus senatoribus lictores darem, quod idem acceperam, & id cognouerã à summis viris factitatum. Hoc igitur mi Cornifici facies, cæterisq; rebus omnib9 eius dignitati, reiq; sine

si me amas, confules. Id erit mihi gratissimū.
Da operam, vt valeas.

M. T. C. CASSIO. S. P. D.

Famil. 12. 19.

Breuitas tuarum literarum me quoque
breuiorem in scribendo facit, & verē
vt dicam, nō satis occurrit, quid scribā.

Nostras enim res in actis perferri ad te certō
scio, tuas autem ignoramus. Tanquam enim
clausa sit Asia, sic nihil perferitur ad nos, præ-
ter rūmores de oppresso Dolabella, satis il-
los quidem cōstātes, sed adhuc sine authore.
Nos cōfectū bellum cum putaremus repētē
à Lepido tuo in summā sollicitudinē adducti
sumus. Itaq; persuade tibi maximā Reip. spē
in te, & in tuis copiis esse. Firmos omnino
exercitus habem⁹, sed tamē vt omnia vt spe-
ro prospere procedāt: multū inter est te viue-
re, Exigua est enim spes Reipublicæ: nā nul-
lam, non libet dicere, sed quæcūq; est, ea de-
spondetur anno consulatus tui. Vale.

M. T. C. Acilio Proc. S. P. D.

Famil. 13. 21.

Lucius Manlius est Sosis: is fuit Catinēsis,
sed est vnus cum reliquis Neapolitanis
eius Romanus factus, Decurioq; Neapoli.
Erat enim ad scriptus in id municipiū, ante

B. ciui-

LIBER

ciuitatem sociis, & latinis datam. Eius frater
 Catina nuper mortuus est, nullam omnino
 arbitramur de ea hæreditate controuersiam
 eum habiturum. Et est hodie in bonis. Sed
 quando habet præterea negotia vetera in Si-
 cilia sua, & hanc hæreditatem fraternam, om-
 nia eius tibi cõmendo. In primisq; ipsam vi-
 rum optimũ, mihiq; familiarissimũ his stu-
 diis literarũ, doctrinaq; præditũ, quibus ego
 maximè delector. Peto igitur abste, vt eum
 siue aderit, siue nõ venerit in Sicilia, in meis
 intimis, maximèq; necessariis scias esse. Itaq;
 tractes, vt intelligat meam commendationẽ
 sibi magno adiumento fuisse. Vale.

M. T. F. & Cicero Tironi Humanis. Et

Opt. S. P. D. Famil. 16. 1.

V Ide quanta in te sit suauitas, duas horas
 Thyrei fuimus Xenomenes hospes tã te
 diligit, quã si vixerit tecũ. Is omnia pollici-
 tus est, quæ tibi essent opus, facturum puto:
 mihi placebat, si firmior esses vt te Leucadẽ
 deportares, vt ibi te planè cõfirmares. Vide-
 bis, quid Curio, quid Lysoni: quid Medico
 placeat. Volebam ad te Marionẽ remittere,
 quem cũ meliusculè tibi esset, ad me mitte-
 res: sed cogitavi vnas literas Marionem af-
 ferre posse, me autem crebras expectare. Po-

teris igitur, & facies, si me diligis, vt quotidie sit Acastus in portu, Multi erūt, quibus rectē literas dare possis, qui ad me libenter perferat. Et quidem Patras euntē neminē pratermittam. Ego omnē spem tui diligenter curandi in Curio habeo, nihil potest illo fieri humanius, nihil nostri amātius. Ei te totum trade: malo te paulò post valentē quàm Itatim, imbecillum videre. Cura igitur nihil aliud nisi vt tu valeas, cetera ego curabo: etiā atque etiam vale. Leucade proficiscens. Septimus Idus Nouember.

M. T. Et, Q. Et, Q. Et, Q. Fil. Tironi.

S. F. Famil. 16. 7.

Tertiam ad te hanc Epistolā scripsi eādē die, magis instituti mei tenēdi causa, quia nactus erā, cui darē, quàm quòd haberē quid scriberē. Igitur illa: quantū me diligis, tantum adhibe in te diligētia: ad tua innumerabilia in me officia, adde hoc, quod mihi erit gratissimū omniū, cū valetudinis rationē, vt spero, habueris habeto etiā navigationis. In Italiā euntibus oibus ad me literas dabis, vt ego euntē Patras neminē pratermitto: Cura te mi Tiro, quādo nō eōtigit, vt simul nauigares nihil est, quod festines, ne quicquā cures, nisi vt valeas: etiā atq; etiam

LIBER

Vale. 7. Idus Nouembris Actio, vesperī.

M. T. C. TIRONI. S. P. D.

Famil. 16. 12.

E Go verò cupio te ad me venire, sed viam timeo: grauissimè agrotasti: inedia, & purgationibus, & vi ipsius morbi cōsumptus es. Graues solēt offensiones esse ex grauibus morbis, si qua culpa commissa est. Iam ad id biduum, quod fueris in via, dum in Cumanā veneris, accedent continuò ad reditum dies quinq;. Ego Forminiano ad tertium Calēd. esse volo: ibi te vt firmū offendā, mi Tiro, effice. Literulæ meæ siue nostræ tui desyderio oblanguerunt. Hac tamen epistola quā Acastus attulit, oculos paululū sustulerunt. Pompeus erat apud me, cūm hæc scribebā hilarè, & libèter ei cupienti audire nostra, dixi sine te omnia mea muta esse. Tu musis nostris para vt operas reddas, nostra ad diem dictam fiet: docuit enim te fides Etymō quod haberet. Fac planè vt valeas, nos ad sumus. Vale. 14. Calend. Ianuarij.

M. T. C. Curioni. S. P. D. Famil. 2. 3.

E Pistolarum genera multa esse non ignoras: sed vnum illud certissimū, cuius causa inuēta res ipsa est. Vt certiores faceremus absenteis, si quid esset quod eos scire, aut nostrā,

stra, aut ipsorum interesset. Huius generis literas à me profectò nō expectes: domesticarū enim rerū tuarum habes & scriptores, & nūcios. In meis autē rebus nihil est sane noui. Reliqua sunt epistolarū genera duo, que me magnopere delectāt, vnū familiare, & iocosū: alterū seuerū, & graue: vtro me min⁹ deceat vti, nō intelligo, iocer netecū per literas? cū nem me hercule nō puto esse, qui tēporibus his ridere possit: an grauius aliquid scribā? quid est, quod possit grauius à Cicerone scribi ad Curionē, nisi de Rep. atq; in hoc genere hæc mea causa est, vt neq; ea, quæ nūc sentio, velim scribere. Quamobrem, quoniā mihi nullum scribendi argumentū relictū est, vtar ea clausula, qua soleo, teq. ad studiū summæ laudis cohortabor. Est enim tibi grauis aduersaria constituta, & parata incredibilis quedam expectatio, quā tu una re facillimè vinces, si hoc statueris, quarū laudum gloriam adamaris, quibus artibus eæ laudes cōparantur, in ijs esse elaborandū. In hanc sentētiam scriberē plura, nisi te tua sponte satis incitatū esse considerem, & hoc quicquid attigi, nō feci inflammandi tui causa, sed testificandi amoris mei. Vale.

M. T. C. BRVTO. S. P. D. Famil. 13. 15.

LIBER

Lucio Titio Strabone, equite Romano in primis honesto & ornato, familiarissimè vtor. Omnia mihi cum eo intercedunt iura summæ necessitudinis. Huic in tua prouincia pecuniam debet Publius Cornelius. Eares à Volcatio, qui Romæ ius dicit, reiecta in Galiam est. Peto à te hoc diligentius, quàm si mea res esset quò est honestius de amicorù pecunia laborare, quàm de sua, vt negotium cõficiendum cures, ipse suscipias, transigas, operamq; des, quoad tibi æquum, & rectũ videbitur, vt quam cõmodissima cõditione libertus Strabonis, qui eius rei causa missus est negotiũ conficiat, ad nũmosq; perueniat. Id & mihi gratissimũ erit, & tu ipse. L. Terentium cognosces amicitia tua dignissimum. Quod vt tibi curæ sit, vt omnia solent esse, quæ me velle scis, te vehementer etiam atq; etiam rogo. Vale.

M. C. S. D. T. FABIO. Famil. 5. 18.

Et si ego mer, qui te cõsolari cupio cõsolandus ipse sum propterea quòd nullam rem grauius iam diu tuli q̃ in cõmodũ tuũ: tamẽ te magnopere nō horror solũ, sed etiã pro amore nostro rogo, atq; oro, te colligas, virumq; præbeas, & qua conditione oēs homines, & quibus tẽporibus nati sumus, cogites.

res. Plus tibi virgus tua dedit, quàm fortuna
 abstulit propterea quòd adeptus es, quod non
 multi homines noui: amisti quod plurimi
 homines nobilissimi. Ea deniq; videtur cò-
 ditio impedere legū, iudiciorū, temporum,
 vt optimè aliquid cū eo videatur esse, qui quā
 leuissima pona ab hac Rep. discesserit. Tu
 rerò qui & fortunas, & liberos habeas, & nos
 ceterosq; necessitudine, & beneuolētia tecū
 cōiunctissimos, quiq; magnā facultatē sis ha-
 biturus nobiscū, & cū omnibus tuis viuen-
 di: & cum vana in se iudicium ex tam multis,
 quod reprehendatur, idque vna sententia,
 eaque dubia potentia alicuius condonatum
 existimetur omnibus his de causis, debes istā
 molestiam quā leuissimè ferre. Meus animus
 erit in te, liberosq; tuos semper, quem tu esse
 vis, & qui esse debet. Vale.

M. T. C. TRABATIO. S. D. Fam. 6. 11.

Dolobellam antea tantummodò dilige-
 bam, obligatus ei nihil eram. Nec enim
 acciderat mihi opus esse: & ille mihi de-
 bebat, quòd non defueram eius periculis.
 Nunc tanto sum deuius eius beneficio,
 quòd & antea in re, & hoc tempore in salute
 tua cumulatissimè mihi satisfecit, vt nemi-
 ni plus debeam. Qua in re pergratulor tibi

LIBER

Ita vehementer, vt te quoq; mihi gratulari, quã gratias agere malim: alterũ nõ omninõ deſydeꝛo, alterum verẽ facere poteris. Quod reliquũ eſt, quãdo tibi virtus, & dignitas tua reditũ ad tuos aperuit, eſt tuã ſapiẽtie magnitudinisq; animi quid amiſeris obliuiſci, qd recuperaueriſcogitare. viues cum tuis, viues nobiſcũ: plus acquiſiuiſti dignitatis, quam amiſiſti rei familiaris, quã tamẽ ipſa eſſet iucũdior, ſi nulla eſſet Reſpu. Neſtorius noſter familiaris ad me ſcripſit, te mihi maximas gratias agere. Hęc prædicatio tua mihi valde gratis eſt, eaq; te vti facilẽ patior, cum apud alios, tum me hercule apud Syronẽ noſtrum amicum, quã enim faciamus, ea prudentiſſimo cuique maximẽ probata eſſe volumus. Te cupio videre quam primũ.

CICERO TREBATIO.

S. D. Famil. 7. 14.

Chryſippus Vectius Cyri architec̃ti libertus fecit, vt te nõ immemorem putarem mei: ſalutẽ enim mihi tuis verbis nuntiauit. Valde iam lautus eſt, qui grauẽ literas ad me dare, homini præſertim propẽ domeſtico. Quod ſi ſcribere oblitus eſt, minus multi iã te aduocato cauſa cadent. Sin noſtri oblitus eſ, dabo operam vt iſthuc veniã antẽ quã planẽ

planè ex animo tuo effluam. Sin æstiuorum
timor te debilitat, aliquid excogita, vt feci-
sti de Britannia. Illud quidem per libèter au-
diui ex eodem Chryssippo, te esse Cæsaris fa-
miliarem: sed me hercule malle, id quod
erat equius, de tuis reb⁹ ex tuis literis quàm
sapissimè cognoscere: quod certè ita fieret,
si tu maluisses beneuolentiæ, quàm litiū iura
perdiscere. Sed hæc iocati sumus, & tuo mo-
re, & non nihil etiam nostro. Te valde ama-
mus, nosque à te amari, tum volumus, tum
etiam confidimus. Vale.

M. T. C. C. Cassio. S. P. D. Famil. 12. 8.

S Celus affinis tui Lepidi, summâq; leuita-
tem, & constantiâ, ex actis, quæ ad te mitti
certò scio cognosse te arbitror. Itaq; nos cõ-
fecto bello, vt arbitrabamur renouatū bellū
gerimus, spemq; omnē in D. Bruto, & Planco
habemus. Si verum quæris, in te, & in meo
Bruto non solum ad præsens, perfugimus, si
(quod nolim) aduersi quid acciderit, sed etiã
ad confirmationem perpetuæ libertatis. Nos
hic de Dolobella audiebam⁹, quæ vellemus,
sed certos autores nõ habebamus. Te quidē
magnum hominē, & præsentis iudicio & reli-
qui tēporis expectatione scito esse. Hoc tibi
proposite fac, vt ad summa contendas. Nihil

LIBER.

est tantum; quod non populus Romanus à te perfici, atque obtineri posse iudicet. Vale.

M. T. C. M. Lepido. S. P. D. Fam. 10. Ep. 27.

QUOD mihi pro mea summa erga te benevolentia magna cure est, ut quam amplissima dignitate sine molestè tui, te Senatui gratias non egisse, cum esses ab eo ordine ornatus summis honoribus. Pacis inter ciuicis conciliandæ te cupidum esse iutor. Pacem eam si à seruitute seingis, consules & Reip. & dignitati tuæ si illa pax perditum hominem in possessionem impotentissimi dominatus restituta est, hoc animo scito esse omneis sanos, ut mortem seruituti anteponant. Itaque sapientius, meo quidem iudicio, facies, si te in istam pacificationem non interpones, quæ neq; senatui, neq; cuiquam bono probatur. Sed hæc audies ex aliis, aut certior fies literis. Tu pro tua prudentia quid optimum factu sit, videbis.

M. CICERO CN. PLANCO IMP.

CONS. Desi. S. P. D. Fa. 10. 2.

MEUM studium honori tuo non defuisset pro necessitudine nostra, si aut tutò in senatum, aut honestè venire potuissem. Sed nec sine periculo quisquam liberè de Reip. sententiis versari potest in summa impunitate

glor.

gladiorum. Nec nostræ dignitatis videtur esse ibi sententiam de Rep. dicere, vbi me, & melius & propius audiant armati, quàm senatores. Quapropter in priuatis rebus nullû nec officiû, nec studium meû desiderabis: ne in publicis quidẽ. Si quid erit, in quo me interesse necesse sit, vnquã de ero, ne cum periculo quidẽ meo, dignitati tuæ. In his autem rebus, quæ nihilominus, vt ego absim, cõfici possunt, peto à te, vt mei rationem habere velis, & salutis, & dignitatis meæ. Vale.

M. T. C. PAPYRIO PÆTO.

S. P. D. Famil. lib. 9. Epist. 19.

T Amen à malitia non discedis, tenuiculo apparatu significas, Balbum fuisse contentû. Hoc videris dicere, cum reges tam sint cõtinentes, multò magis cõsulareis esse oportere, nescis me ab illo omnia expiscatû: recta enim à portâ domû meam venisse, neq; hoc admiror, quòd non ad tuã potius, sed illud, quòd ad suã. Ego autẽ tribus primis verbis, quid noster Pætus? at ille adiurans nusquã se vnquã libentiùs. Hoc si verbis assecutus est, aureis ad te afferã non minùs eleganteis: sin autem obsonio, peto à te ne plurcis esse balbos, quàm disertos putes. Me quotidie aliud ex alio impedit. Sed si me expediero, vt in
ista

LIBER

ista loca venire possim, nō committam, vt te serò à me certiozem factum putes. Vale.

C. Trebonius.

M. T. C. S. D. Famil. lib. 2. Epist. 16.

Sivalet bene est: ego quidem valeo. Athenas veni ad. x i. Calend. Iunij, atque ibi, quod maximè optabam, vidi filiū tuum deditum optimis studijs, summaque modestiæ fama. Qua ex re quantā voluptatē ceperim, scire potes etiam me tacente. Non enim nescis, quanti te faciam, & quàm pro nostro veterrimo, verissimoq; amore omnibus tuis etiam minimis cōmodis, non modò tanto bono, gaudeam. Noli putare mi Cicero, me hoc auribus tuis dare. Nihil adolefcēte tuo, atq; adeo nostro (nihil enim mihi à te potest esse se iunctum) aut amabilius omnibus ijs, qui Athenis sunt, est: aut studiosius earum artiū, quas tu maximè amas, hoc est, optimarum. Itaq; tibi, quod verè facere possum libenter quoq; gratulor. nec minùs etiam nobis quòd eum, quē necesse erat deligere qualiscunq; esset talem habemus, vt libenter quoq; diligamus. Qui cū mihi in sermone iniecisset se velle Asiam visere nō modo inuitatus, sed etiam rogatus est à me, vt id potissimū nobis obtinentibus prouinciam, faceret. Cui nos & cha-

charitate & amore tuum officium præstaturos non debes dubitare. Illud quoq; erit nobis curæ, vt Cratippus vnà cū eo sit, ne putes in Asia feritatū illum ab ijs studijs in quæ tua cohortatione incitatur, futurum. Nam illū paratum vt video, & ingressum pieno gradu, cohortari non intermitteremus, quò in dies longius discendo exercendoq; se, procedat. Vos quid ageritis in Repu. cūm has literas dabā nō sciebam. Audiebā quædā turbulēta, quæ scilicet cupio esse falsa, vt aliquando ociosa libertate fruamur: quod vel minimè ad huc mihi contigit. Ego tamen nactus in navigatione nostra pusillum laxamenti, concinnaui tibi munusculum ex instituto meo & dictū, cum magno nostro honore à te dictum, conclusi, & tibi infra subscripsi. In quibus versiculis si tibi quibusdam verbis euthyrimonesteros videbor, turpitudine personæ eius in quam liberiùs inuehimur, nos vindicabit. Ignosces etiā iracundiæ nostræ, quæ iusta est in eiusmodi & homines & ciueis. Deinde quis magis hoc Lucillo licuerit assumere libertatis, quā nobis? cum etiā si odio pari fuerit in eos, quos læsit, tamen certè nō magis dignos habuerit, in quos tanta libertate verborum incurreret. Tu sicut mihi pollicitus es,

adiun-

LIBER

adiunges me quam primū ad tuos sermones.
 Namq; illud non dubito, quin si quid de in-
 teritu Cæsaris scribas, nō patiaris me mini-
 mam partem & rei & amoris tui ferre. Vale
 & matrem, meosq; tibi commendatos habe.
 viij. Calend. Iunias Athenis.

C. Curio. S. P. D. Famil. 7. 32.

Facilè perspexi ex tuis literis, quod sem-
 per studui, & me à te plurimi fieri, & te
 intelligere q̄ mihi charus esses. Quod
 quando vterq; nostrū consecutus est, reliquū
 est vt officiis certenus inter nos, quib⁹ æquo
 animo vel vincam te, vel vincar ab te. Ad
 Aciliū nō fuisse necesse meas dare literas, fa-
 cilè patior. Sulpitij tibi operā, intelligo ex
 tuis literis, nō multum opus fuisse, propter
 res tuas ita cōtractas, vt quēadmodū scribis,
 nec caput, nec pedes: equidē vellē vti pedes
 haberent, vt aliquando redires. Vides enim
 exaruisse iam veterem vrbānitātē, vt Pompo-
 nius noster suo iure possit dicere, nisi nos
 pauci retineamus gloriam antiquam Atti-
 cam. Ergo istibi, nos ei succedimus. Veni
 igitur quæso, ne tantum semen vrbānitatis
 vna cum Repub. intereat. Vale.

M. T. C. ACILIO PROC.

S. P. D. Famil. 13. 33.

IN Halesina ciuitate tam lauta, quam nobi-
 li coniunctissimos habeo, & hospitio & fa-
 miliaritate M. & Clodium, Archagatum, &
 Philomē: sed vereor, ne, quia complureis tibi
 præcipue cōmendo exæquare videar ambi-
 tione quadam cōmendationes meas, quan-
 quam à te quidē cumulatè satis fit, & mihi,
 & meis omnibus. Sed velim sic existimes, hęc
 familiam, & hos mihi maxime esse coniu-
 ctos vetustate, officiis, beneuolentia. Quam-
 obrem peto à te maiorem in modum, vt his
 omnibus in rebus, quantum tua dignitas fi-
 desq; patietur, commodes. Id si feceris, erit
 mihi vehementissimè gratum. Vale.

M. T. C. ACILIO PRO. S. P. D.

Famil. lib. 13. Epist. 34.

GNeo Ottacilio Nasone vtor familiaris-
 simè ita prorsus, vt illius ordinis nullo
 familiari. Nam & humanitate eius, & pro-
 bitate in consuetudine quotidiana magno-
 pere delector. Nihil iam opus est expectare
 te, quibus eum verbis tibi cōmodem, quo sic
 vtor, vt scripsi. Habet is in provincia tua, ne-
 gocia, quæ procurant liberti Hilarius, An-
 tigonus, Demonstratus: quos tibi nego-
 ciaq; omnia Nasonis, non secus commendo,
 ac si mea essent. Gratissimum mihi feceris, si

LIBER

intellexero hanc commendationem magnū apud te pondus habuisse. Vale.

M. T. C. ACCILIO PROC. S. P. D.

Famil. Lib. 3. 35.

A Vitum mihi hospiciū est cum Lyfone Lysonis filio Lilybatano, valdeque ab eo obseruor, cognouiq; dignum & patre & auo. Est enim nobilissima familia. Qua propter cōmendo tibi maiorem in modum rem domumq; eius. Magnoq; opere à te peto cures, vt is intelligat meam cōmendationem maximo sibi apud te, & adiumento, & ornamento fuisse. Vale.

M. T. C. Acilio PROC. S. P. D.

Famil. 13. 36.

C Aius Auianus Philoxenus antiquus est hospes meus, & præter hospitium valde etiam familiaris, quem Cæsar meo beneficio in Monocomenseis retulit. Nomen autem Auiani consecutus est, quod homine nullo plus est vsus, quam Flacco Auiano meo, quæ admodū scire arbitror, familiarissimo. Quæ ego omnia collegi, vt intelligeres nõvulgare esse cōmēdationē hanc meā. Peto igitur abs te, vt omnibus rebus, quod sine molestia tua facere possis, ei cōmodes, habeasq; in numero tuorum, perficiasq; vt intelligat has lite-

ras meas magno sibi vsui fuisse. Erit id mihi maiorem in modum gratum. Vale.

CICERO PLANCO IMP. CONS.

Desig. S. P. D. Fam. lib. 10. Epist. 13.

VT primùm potestas data est augendæ dignitatis tuæ, nihil prætermisi in te ornando, quod positum esset aut in præmio virtutis, aut in honore verborum: id ex ipso senatus consulto poteris cognoscere. Ita enim est per scriptum, vt à me descripto dicta sententia est, quam senatus frequens secutus est summo studio, magnoq; consensu. Ego quàm quàm ex tuis literis quas mihi misisti perspexeram te magis iudicio bonorum, quàm insignibus gloriæ delectari, tamen considerandum nobis existimaui, etiã si tu nihil postulares, quantum tibi à Repub. deberetur. Tu cõtexas extrema cum primis. Qui enim M. Antonium oppresserit, is bellum confecerit. Itaq; Homerus nõ Aiacem nec Achillem, sed Ulyssem appellauit poliporthon.

M. T. C. C. Cassio. S. P. D. Fam. 26.

Qui status rerum fuerit, tum, cum has literas dedi scire poteris ex C. Tidio Strabone, viro bono & optimè de Repub. sentiente. Nam quid dicã cupidissimo tui, qui domo & fortunis relictis, ad te potissi-

LIBER

nūm profectus sit? Itaq; eum tibi ne commē-
 do quidem: aduentus ipsius ad te satis eum
 commendabit. Tu velim sic existimes, tibiq;
 persuades, omne perfugium bonorum in te,
 & Bruto esse positum, si (quod nolim) aduersi
 quid euenierit. Res cum hæc scribebam erat
 in extremum deducta discriminē. Brutus enim
 Mutinæ vix iam sustinebat. Qui si conserua-
 tus erit, vicimus: sin (quod Diu omē auertāt)
 oppressus vbi erit, omnis hominū cursus est
 ad vos. Proinde fac tantum animum habeas,
 tantumq; apparatus, quanto opus est ad vni-
 uersam Remp. recuperandam. Vale.

M. T. C. Cornificio Collegæ,

S. Famil. 2. 17.

GRata mihi est vehementer memoria nõ-
 stri tua, quam significasti literis, quam vt
 conserues, non quòd de tua constantia dubi-
 tem, sed quia mos est ita rogandi, rogo. Ex
 Syria nobis tumultuosiora quædam nūciata
 sunt, quæ, quia tibi sunt propiora, quàm no-
 bis, tua me causa magis mouet, quàm mea.
 Romæ summum ocium est, sed ita, vt malis
 salubre aliquod & honestum negotiū: quod
 spero fore, quia video id curæ esse Cæsari. Me
 scito dum tu ab sis, quasi occasionem quandā
 & licentiam nactum, scribere audacius, &

cetera quidem fortasse, quæ etiam tu concederes. Sed proximè scripsi de optimo genere dicendi, in quo sæpe suspicatus sum, te à iudicio nostro, sic scilicet vt doctum hominẽ à non indocto, paululum dissidere. Huic tu libro, maximè velim ex animo si minùs gratiæ causa suffragere. Dicam tuis, vt eũ, si velint, describāt, ad teq; mittant. Puto enim etiam si rem minùs probabis, tamẽ in ista solitudine quicquid à me pfectũ sit, iucundũ tibi fore. Quod mihi existimationẽ tuam, dignitatẽq; commendas, facis tu quidem omnium more. Sed velim sic existimes me, cùm amore, quẽ inter nos mutuum esse intelligam, plurimum tribuam, tum de summo ingenio, & de optimis tuis studiis, & de spe amplissimæ dignitatis ita iudicare, vt neminem tibi antepo-
nam, comparem paucos. Vale.

M. T. C. Q. Thermo Propr.

S. D. Famil. 3. 25.

CVM mihi multa grata sunt quæ tu adductus mea commendatione fecisti, tum in primis, quod M. Marcilium amici, atq; interpretis mei: filium liberalissimè tractauisti. Venit enim Laodiceã, & tibi apud me, mihiq; propter te gratias maximas egit. Quare, quod reliquũ est, à te peto,

LIBER

quando apud gratos homines beneficium
ponis, vt eo libētius his commodes operāq;
des, quoad fides tua patietur, vt socrus ado-
lescentis rea ne fiat. Ego cū antea studiosē
cōmendabam Marcilium, tum multò nunc
studiosius, quòd in longa apparitione singu-
larem, & propè incredibilem patris Marcilij
fidē abstinentiā, modestiāq; cognoui. Vale.

Libri primi finis.

LIBER SECVNDVS.

M. T. CICERO. T. P. ATTICO.

S. Ad Attic. Lib. 3. Epist. 28.

X TVIS LITERIS,
& ex re ipsa, nos funditus
perisse video. Te oro vt
quibus in rebus meis tuis
indigebūt nostris miseris
ne desis. Ego te, vt scribis,
citò videbo: plura non scri-

bo, cura vt valeas.

M. T. C. T. P. ATTICO. S. Ad

Attico. Lib. 3. Epist. 21.

TRiginta dies erāt lapsi, cū dabam has
litteras per quos nullas à vobis acceperā,
mibi

mihī autem erat in animo iam, vt antea ad te scripsi, ire in Epeirum, & ibi omnē casum potissimum expectare. Te oro vt si quid erit quod perspicias, quācumq; in partem quā plenisimē ad me scribas: & meo nomine, vt scribas literas quibus putabis opus esse, vt des. Vale. v. Calend. Nouemb.

M. T. C. T. P. Attico. S. Attico. 3. 1.

Ego quod per Thessaliā si rem in Epeirū, perdiu nihil erā audicurus, & quod mei studiosos habeo Dyrrachinos. Ad eos perrexi, cum illa superiora Thessalonica scripsissem inde cum ad te me conuertam, faciam, vt scias: tuque ad me velim omnia quā diligentissimē, cuiusmodi sunt, scribas. Ego iā aut rem, aut ne spem quidem expecto. Vale. v. Calend. Decemb. Dyrrachij.

M. T. C. T. P. Attico. S. Attico. li. 3. Epi. 1.

Cum antea maximē nostra interesse arbitrabar te esse nobiscum, tum verò, vt legi rogationem, intellexi ad iter quod constitui, nil mihi optatius cadere posse, quā vt me quam primū consequare, vt ex Italia profecti essemus: siue per Epeirū inter esset faciendum: tuo, tuorūque praesidio vteremur. siue aliud quid agendū esset, certū consiliū de tua sententia capere possemus. **Q**uamobrem te

oro, des operam, vt me statim consequare: facilius potes quoniã de Prouincia Macedonia perlata lex est. Pluribus verbis tecũ egerem, nisi pro me apud te res ipsa loqueretur.

M. T. C. T. P. Attico. S. Ad Atticum.

Lib. 3. Epist. 2.

I Tineris nostri causa fuit, quòd non habebã locum vbi pro meo iure diutius esse posse, quam in fundo Sicceæ, præsertim nondũ rogatione correctã: & simul intelligebam, ex co loco si iter haberẽ, posse me Brundisium referre, sine te autẽ non esse nobis illas partes tenendas propter Antoniũ. Nunc vt ad te antea scripsi, si ad nos veneris, consiliũ totius rei capiemus: iter esse molestum scio, sed tota calamitas omneis molestias habet. Plura scribere non possum, ita sum animo perculso & abiecto. Cura vt valeas. Dat. ix. Idib. Aprilis Narya Locridis.

M. T. C. T. P. Attico. S. Atti. 3. 3.

V Tinam illum diem videam, cum tibi agã gratias, quòd me viuere coegisti. Adhuc equidem valde me poenitet: sed te oro, vt ad me Vibonem statim venias, quò ego multis de causis conuerti iter meum: sed eò si veneris, de toto itinere, ac fuga mea consilium capere poterò: si id no feceris, mirabor, sed cõ-
fido

fido te esse omninò facturum. Vale.

M. T. C. T. P. Attico. S. Atti. 3. 5.

Tarentia tibi & sæpe, & maximas gratias agit, id est mihi gratissimum, ego enim viuo miserrimus, & maximo dolore conficior, ad te quid scribam, nescio. Si enim es Romæ, iam me assequi non potes: sin es in via, cùm eris me assecutus, coram agemus, quæ erunt agenda: tantum te oro, vt quoniam me ipsum semper amasti eodem amore sis. Ego enim idem sum, Inimici mei mea mihi, non me ipsum ademerunt, cura vt valeas. viij. Idus Ap. Thuri.

M. T. C. T. P. Attico. S. Atti. 3. 6.

Non fuit mihi dubium, quin te Tarenti, aut Brundusi, visurus essem, idque ad multa pertinuit meis, & vt in Epeiro confisteremus, & de reliquis rebus tuo consilio vteremus: quoniam id non contigit, erit hoc quoque in magno numero nostrorum malorum. Nobis iter est in Asiam, maximè Cyzicum, tibi meos commendo me vix, misereq; sustento. Vale. Dat. 14. Ca. Maij Tarenti.

M. T. C. T. P. Attico. S. Attico. 3. 26.

Post tuum à me discessum literæ mihi Roma allatæ sunt, ex quibus prospicio nobis in hac calamitate tabescendum esse: neque

LIBER

enim (sed bonam in partem accipies) si vlla spes salutis nostræ subesset, tu pro tuo amore in me hoc tempore discessisses: sed ne ingrati, aut ne oïa velle nobiscū vna interire videamur, hoc omitto: illud abs te peto, des operam illud, quod mihi affirmasti, vt te ante Calend. Ianua. vbicunq; erimus, sis. Vale.

M. T. C. T. P. Attico. S. Attico. 3. 16.

Totum iter mihi incertum facit expectatio literarum tuarum Calēd. Sixtil. daturum, nō aliud aliquid. Si spes erit, Epeirum: sin min⁹, Cyzicum, aut aliud quid sequemur. Tux quidem literæ, quod sæpius à me leguntur, hoc spem faciunt mihi minorem, quam cum lectæ sunt, tum id quod attulerunt ad spem, infirment. Vt facile appareat te & consolationi seruire, & veritati: idq; te rogo planè, vt ad me quæ scis vt erūt, quæ putabis, ita scribas. Vale. Dat. 12. Calend. Septemb.

M. T. C. P. Attico. S. Ad Attic. li. 3. Epi. 18.

Expectationem nobis non parua attuleras, cum scripseras Varronē tibi pro amicitia confirmasse causam nostram Pompeium certè suscepturū, & simul ac à Cæsare ei literæ, quas expectaret, remisse essent, autorem etiam daturū: vtrum id nihil fuit?

fuit? an aduersatae sunt Cæsaris literæ? an est aliquid in spe? etiã illud scripseras, eundem secundum comitia dixisse. Fac, si vides quantis in malis iaceam, & si putas esse humanitatis tuæ, me fac de tota causa nostra certiozem. Nam Quintus Frater, homo mirus, qui me tam valde amat, omnia mittit spei plena, metuens credo defectionem animi mei. Tuæ autem literæ sunt variæ. neque enim me desperare vis, nec temerè sperasse. Fac obsecro te, vt omnia, quæ à te prospici possunt, sciamus.

M. T. C. C. P. Attico. S. Attic. 3. 11.

ME & tuæ literæ, & quidam boni nuntij, non optimis tamen autoribus, & expectatio vestrarum literarum, & quòd tibi placuerat, adhuc Thessalonicae tenebant, si accepero literas, quas spectro, si spes erit ea, quæ rumoribus, ad te me conferam: si non erit, faciam te certiozem, quid egerim. Tu me, vt facis, opera, consilio, gratia iuua. Consolariam define: obiurgare verò noli. Quod cum facis, vt ego tuum amorem & dolorem desidero, quem ita affectum mea ærumna esse arbitror, vt te ipsum consolari nemo possit. Quintum Fratrem optimum humanissimūq; sustenta. Ad me, obsecro te, vt omnia certa

LIBER

perscribas. Dat. 4. Calend. Quintil.

M. T. C. T. P. Attico. S. Attic.

lib. 3. Epist. 4.

Miseriæ nostræ potius velim, quàm incōstantiæ tribuas, quòd à Vibone, quòd te arcessebamus, subito discessimus: alata est enim nobis rogatio de pernìcie mea, in qua quod cōfectum esse audieramus, erat huiusmodi, vt mihi vltra quadringenta milia liceret esse. Illo cum peruenire nō liceret, statim iter brundisium versus contuli ante diē rogationis, ne & Sicca apud quem eram periret, & quod Melitæ esse nō licebat. Nunc tu propera, vt nos consequare, si modò recipimur, adhuc inuitamur benignè, sed quod superest timemus. Memi Pōponi valde pœnitet viuere: qua in re apud me tu plurimū valuisti: sed hæc corā, fac modò, vt venias. Vale.

M. T. C. T. P. Attico. S. D. Atti. 1. 10.

ASiam Quinte suauissimo fratri obtigisse audisti: nō enim dubito, quin celerius tibi hic rumor, quam vilius nostrū literæ nūciarint. Nunc, quoniam & laudis auidissimi semper sumus, & præter cœteros Phillelines & sumus & habemus, & multorū odia, atque inimicitias Reipu. causa suscepimus, panditis arelthæ mimnisces curaq; & effice, vt ab
 omni-

omnibus & laudemur, & amemur. His de rebus plura ad te in ea epistola, scribam, quàm ipsi Quinto dabo. Tu velim me certiolem facias, quid de meis mandatis egeris: atque etiam, quid de tuo negotio. Nam, vt Brudusio profectus es, nullæ mihi ab te sunt reditæ literæ. Valde auco scire, quid agas. Idus Martijs. Vale.

M. T. C. T. P. Attico. S. Attic. 2. 10.

Volo ames constantiam meam, ludos Antij spectare nō placet. Est enim ypsolicon cum velim vitare omniū deliciarum suspicionē, repentē anaphancathanon solum delicatē, sed etiam ineptē peregrinantē. Quare vsq; ad No. Maias te in Formiano expectabo. Nūc fac, vt sciam, quo die te visuri simus. Ad pij foro hora quarta dederam aliam paulò ante à tribus tabernis.

M. T. C. T. P. Attico. S. Atti. 2. 11.

Narro tibi planè, relegatus mihi videor, postea quā in Formiano sum, dies enim nullus erat Atij cum essem, quo die non melius scirem Romæ quid ageretur, quàm ij, qui erant Romæ: etenim literæ tuæ non solum quid Rome, sed etiam quid in Repub. neque solum quid fieret, verum etiam quid futurum esset: indicabant. Nunc, nisi si quid

LIBER

ex praterente viatore exceptum est, scire nihil possumus. Quare quanquā iā te ipsum expecto, tamen isto puero, quē ad me statim iusti recurrere, da ponderosam aliquā epistolam, plenā omnium nō modo actorū, sed etiā opinionum tuarum: ac diem, quo Roma sis exiturus, cura ut sciā. Nos in Formiano esse volumus vsque ad pridie No. Maias, eò si ante diē non veneris, Romæ te fortasse videbo. Nam Arpenum quid ego te inuitem? Hæc igitur: cura ut valeas.

M. T. C. T. P. Attico. S. Attico. 3. 13.

Quod ad te scripseram, me in Epeiro futurum, posteaquā extenuari spem nostram & euanescere vidi, mutavi consiliū: nec me Thesalonica commouī, vbi esse cōstituerā, quod aliquid ad me de eo scriberes. Quod proximis literis scripseras fore, uti secundū comitia aliquid de nobis in senatu ageretur, id tibi Pompeium dixisse. Quid de te, quoniam comitia habita sunt, tuque nil adine scribis, perinde habebō, ac si scripsisses nil esse, meq; temporis nō longinqui spe ductum esse, moleste feram. Quem autem modum te videre scripseras, qui nobis utilis fore videretur, eum nunciant, qui veniunt, nullū fore. In Tr. Pl. Des. reliqua spes est.

Quam

Quam si expectaro, non erit, quod putes me
 causæ meæ, ac voluntati meorum defuisse.
 Quod me sæpe accusas, cur hunc meum ca-
 sum tam grauiter feram, debes ignoscere,
 cum ita me afflictū videas, vt nemini vnquā
 nec videris nec audieris. Nam quod scribis
 te audire, me etiam mentis errore, ex dolore
 affici, mihi vero mens integra est. Atq; vtinā
 tam in periculo fuisset, cum ego ijs quibus
 salutem meam charissimam esse arbitrabar,
 inimicissimis crudelissimisq; vsus sum, qui,
 vt me paulū inclinari timore viderunt, sic
 impulerunt, vt omni suo scelere, & perfidia
 abuterentur ad exitium meum. Nunc quo-
 niam iam est Cyzicum nobis eundem, quo
 rarius ad me literæ perferentur: hoc veim
 diligētius omnia, quæ putaris me scire opus
 esse, perscribas. Quintum fratrem meum
 fac diligas, quem ego miser, sic incolumem
 relinquo, non me totum perijisse arbitrabor.
 Vale. Nonis Sextilis.

M. T. C. T. P. Attico, S. Attico. 3. 14.

EX tuis literis plenus sum expectatione de
 Pompeio, quid nam de nobis velit, aut o-
 stēdat. Comitia. n. credo esse habita, quibus
 absolutis scribis illi placuisse agi de nobis.
 Si tibi stultus esse videor, qui sperem, facio
 tuo

LIBER

tuo iussu, & scio te me ijs epist. potius, & me-
 as spes solitum esse remorari. Nunc velim
 mihi planè perscribas, quid videas. Scio nos
 nostris multis peccatis in hanc ærumnã in-
 cidisse. Ea si qui casus ex parte correxerint
 minùs molestè feremus nos vixisse, & adhuc
 viuere. Ego propter vię celebritatem, & quo-
 tidianam expectationē rerū nouarum, nō cō-
 moui me adhuc Thessalonica: sed iam extru-
 ditur, non à Planco (nam is quidem retinet)
 verū ab ipso loco minimè apposito ad to-
 lerandam in tãto luctu calamitatē. In Epei-
 rum igitur vt scripseram, nō iui, quòd subitè
 mihi aduersi nuntij venerant, & literæ: quare
 nihil esset necesse quàm proximè Italiã esse.
 Hinc si aliquid à comitijs audierimus nos
 in Asiam conuertemus: neq; adhuc stat quò
 potissimum. Sed scies. Vale. xij. Calend.
 Sextil. Thessalonica.

M. T. C. T. P. Attico. S. Atti. 4. 13.

N Estorius noster me per literas fecit
 certiorē, te Roma ad viij. Idus Maij
 putare profectum esse tardius quam
 dixerat: quod minus valuisses, si iam melius
 vales, vehementer gaudeo. Velim domum
 ad tuos scribas, vt mihi tui libri pateant, nō
 secus ac si ipse adesses, cum cæteri, tum Var-
 ronis,

ronis, est enim mihi vtēdum quibusdam rebus ex ijs libris, ad eos, quos in manibus habeo, quos vt spero tibi, valide probabo. Velim si quid fortē noui habes maximē à Quinto fratre, deinde à C. Cæsare, & si quid de Comitijs, de Repub. fortē (soles enim tu hæc festiuē odorari) conscribas de me si nihil habebis, tamē scribas aliquid: nunquam enim mihi tua epistola aut intempestiua, aut loquax visa est. Maximē autē rogo, rebus tuis, totoque itinere ex sententia confecto, nos quam primū reuisas. Dionysium iube saluere. Cura, vt valeas.

M. T. C. T. P. Attico. S. Attic. 5. 3.

AD quintū Iduū Maij veni in Trebulanū ad Pontiū, ibi mihi tuæ literæ binæ redditæ sunt tertio ab te die. Eōdem autē ex Pōpeano Philozimo dederam ad te literas: nec uerò nūc erat sanē quid scriberē, qui de Rep. rumores scribe quæso. In oppidis enim summū video timorē: sed multa inania, quid de iis cogites, & quando: scire velim. Ad quas literas tibi rescribi velis, nescio. Nullas enim ad huc acceperā, p̄ter quæ mihi bene semel in Trebulano redditæ sunt: quarum alteræ edictum Publij Licinij habebant: erant autē. Non. Maij data: alteræ rescriptæ ad meas

Min.

LIBER

Minturneses quā vereor ne quid fuerit spudeo-
 teron in ijs, quas nō accepi, quibus rescribi
 vis Lentulū ponam tecū in gratiā. Dionysius
 nobis cordi est. Nicanor tuus operam mihi
 dat egregiā. Iam deest quid scribam, & licet
 Beneventi cogitabā hoc de nostra continen-
 tia, & diligentia esse satis, faciemus satis L.
 Pontio ex Trebulano. ad v. Idus Maij.

M. T. C. T. P. Attico. S. Attico. 5. 6.

Tarentū veni ad xv. Calend. Jun. quod
 Pontium statueram expectare, commo-
 dissimum duxi dies eos, quod ille ve-
 niret, cum Pompeio consumere, eoq;
 magis, quod ei gratiam esse id videbā: quin
 etiam a me petierat, ut secum & apud se esse
 quotidie, quod cōcessi libēter. Multos enim
 eius præclaros de Repub. sermones accipiā.
 Instruar etiam cōsilijs idoneis ad hoc nostrū
 negotiū. Sed ad te breuior iam in scribendo
 incipio fieri, dubitans Romæ ne sis, an iam
 profectus, quod tamē quoad ignorabo, scribā
 aliquid potius quā cōmittā ut tibi cū pos-
 sint reddi a me literæ, non reddantur, nec ta-
 mē iam habeo quid aut mandē tibi, aut nar-
 rem. Mandavi oīa quidē, quæ tu, ut polliceris
 exhauries: narrabo cum aliquid habebō no-
 ui. Illud tamen non desinam, dum abesse pu-
 tabo,

tabo, de Cæsaris nomine rogare, vt confectis
relinquas. Auidè expecto tuas literas, & maxi-
mè, vt norim tēpus profectiois tuæ. Vale.

T. P. Attico. Atti. 7. 4.

D Ionysium flagrantem desyderio tui missi
ad te, nec me hercule æquo animo; sed
fuit concedendū. Quē quidē cognoui cum
doctum (quod mihi iam ante erat notū) tum
sanctum plenū officij, studiosum etiam meę
laudis, frugi hominē: ac, ne libertinum lau-
dare videar, planè virum bonū Pōpeiū vide-
iij. Idus Decembris. Fuimus vnà horas duas
fortasse, magna lætitia mihi visus est affici
meo aduentu, de triūpho hortari, suscipere
parteis suas monere, ne antè in Senatū acce-
derē, quàm rem cōfecissem, ne dicēdis sentē-
tiis aliquē tribunū alienarem. Quid quæris?
in hoc iudicio, & officio sermonis nihil po-
tuit esse prolixius. De Rep. autē ita mecū lo-
cutus est, quasi nō dubium bellū haberemus.
Nihil ad spē concordia. Planè illū, à se alie-
natum cum antè intelligeret, tum verò, pro-
ximè iudicasset, venisse Hirciū à Casare, qui
esset illi familiarissimus, ad se nō accessisse,
& cum ille ad 1 x. Idus Decēb. vesperi venis-
set, Balbus de tota re cōstituisset ad vij. Idus,
ac Scipionē ante lucem venisse, multa de no-

LIBER

De profectū esse ad Cæsare. Hac illi teemio-
riodes videbatur esse alienatiōis. Quid mul-
ta? nihil me aliud cōsolatur, nisi quod illum,
cui etiam inimici alterū consolatū, fortuna
summam potentiam dederat, non arbitror
fore tam amentem, vt hæc in discrimen ad-
ducat: quod si ruere cōperit, ne ego multa ti-
meo, quæ non audeo scribere, sed vt nunc est
ad iij. Non. Ian. ad urbem cogito. Vale.

T. P. ATTICO Atti. 7. 6.

Planè deest, quid ad te scribā. Nota omnia
tibi sunt nec ipse habeo à te quid expectē.
Tantum igitur nostrū illud solēne feruemus,
vt ne quæ istuc euntē sine literis dimittamus.
De Rep. valde timeo: nec adhuc ferè inueni,
qui non concedendum putaret Cæsari, quod
postularet, potius quàm de pugnandum. Est
illi quidem impudens postulatio opinione
valētior. Cur autē nunc primū ei resiltamus,
vgarantude mizon epothecacon, quàm cum
quinquennium prorogabamus, aut cum vt
absentis ratio haberetur, ferēbamus. Nisi
fortè hæc illi tum arma dedimus, vt nunc cū
bene parato pugnaremus. Dices, quid tu igi-
tur sensurus es? nō idem, quod dicturus, sen-
tiam enim omnia facienda, ne armis decer-
tetur, dicam idem, quod Pompeius, neque id
faciam

faciã humili animo , sed rursus hoc per ma-
gnum Reip. malum est, & quodãmodo mihi
præter cætera. Non rectum me in tantis re-
bus à Pompeio discedere. Vale.

T. P. ATTICO S. Att. 7. 9.

S Vbito consilium cepi, vt antè, quam Ho-
ceret exirem ne qui cõspectus fieret, aut
sermo, lectoribus præsertim laureatis.
De reliquo, neq; hercule quid agam, nec ac-
tus quid sim, scio. Ita sum perturbatus teme-
ritate nostri amentissimi consilij. Tibi verò
quid suadeam, cuius ipse cõsiliu expecto?
Cneus noster, quid consilij ceperit, capiãtue,
nescio, adhuc in oppidis coarctus, sed est tipes
omnes. Si in Italia consistat, erimus vna: sin-
cedet, consilij res est adhuc incerti. Nisi ego
insanio, stultè omnia, & incaute agi iudico.
Tu quæso ad me crebrò scribe, vei quod in
buccam venerit. Vale.

T. p. ATTICO. Att. 7. 17.

Nihil habeo quod ad te scribã, quin etiã
epistolam, quã eram elucubrãt? ad te
non dedi. Erat enim plena spei bonæ, quòd, &
cõcionis voluntatem audieram, & illum cõ-
dicionibus vsurum putabã præsertim suis.
Ecce tibi iii. Non. Februarius, mane, acce-
pi literas tuas, Philotimi, Furnij, Curionis

ad Furium quibus irrident. L. Cæsaris legatione. Planè oppressi videmur, nec quid cosij capiã, seio. Nec me hercule de me laboro de pueris quid agam, no habeo. Capuã tamè proficiscebar hec scribens, quod facilius ad Pompeij rebus cognoscerem. Vale.

M. P. ATTICO. Atticum. lib. 7. Epis. 18.

Brevi loquentem iam me tempus ipsum fecit, pacẽ enim desperare. Bellũ nostri nullum administrat. Caue enim putes quicquã esse minoris his Coss. quoru ego spe audiendi aliquid, & cognoscẽdi nostri apparatus, maximo imbri Capuã veni prid. Non. ut etiam iussus. Illi autẽ non dum venerant, federant vêtuti, inanes, imparati. Cn. autem Luceriẽ dicebatur esse, & adire cohorteis Legionũ vicinarum non firmissimarũ. At illum ruere nuntiant, & iam, iamq; adefle, non ut manum colerat (qui cum enim?) sed ut fugã intercludat. Ego autem in Italiam, cesynapothennã, nec te id consulo. si extrã, quid ago? ad manẽdum hycms, lictores, improuidi, & negligentes Duces: ad fugam hortatur amicitia Cn. causa bonorum, turpitude cõiungendi cum Tyrano. Qui quidem incertũ est, Phalarim ne, an Piliatũ sit imitaturus. Hęc velim explices, & me iuues consilio,

& te ipsum istuc iam carere puto, sed tamē
 quantū poteris, Ego si quid hic hodie noui
 cognoro, scies: iam enim aderūt Coss. ad suas
 nonas. Tuas quotidie literas expectabo. Ad
 has autem, cum poteris, rescribas, Mulieres,
 & Cicerones in Formiano reliqui. Vale.

T. P. Attico. Ad Attic. lib. 7. Epist. 20.

P Edem in Italia video nullum esse, qui nō
 in istius potestate sit. De Pompeio scio ni-
 hil, eumq; nisi in nauis se cōtulerit, exceptū
 ire puto. O celeritatem incredibilem. Huius
 autē nostri. Sed nō possum sine dolore accu-
 sare eum, de quo angor, & crucior. Tu exē
 non sine causa times, nō quo minus quiequā
 Cæsari expediat ad diurnitatem victoriæ, &
 dominationis, sed video quorum arbitrio sic
 acturus. Rectē sic censeo cedendum de oppi-
 disijs. Ego cōsilij: quod optimum factū vide-
 bitur, facies cum Philotimo loquere, atque
 a deō Terentiam habebis Idibus. Ego quid
 agam? qua aut terra, aut mari persequar eū,
 qui vbi sit, nescio? Et si terram quidē, qui pos-
 sum mari, quo traiciant? Igitur istuc me fac
 posse tuo. Multi enim hortantur: num etiam
 honeste? Nullo modo quidem à te petā cōsi-
 liū, vt soleo. Explicari res nō potest, sed tamē
 si quid in mentem venit, velim scribas, &

LIBER

ipse quid sis acturus. Vale.

M. P. ATTICO. Att. 7. 22.

Philonimi literæ me quidem non nimis, sed eos, qui in his locis erant, admodum delectarunt. Ecce postridie Cassij literæ Capua à Lucretio familiari eius. Nigidium à Domitio Capuam venisse; cum discere, Vibulium cum paucis militibus à Piceno currere ad Cn. confestim insequi Cæsarem. Domitium nõ habere militũ vim. Idem scripsit Coss. Capua discessisse. Non dubito, quia Cn. in fuga sit, mo. lo. effugiat. A consilio fugiendi, vt tu censes, absum.

T. P. ATTICO. Atti. 7. 23.

Cvm dedissem ad te literas tristes, & metuo, ne veras de Lucretij, ad Cassium literis Capuam missis. Cephalio venit ad nos, attulit etiam à te literas hilariiores, nec tamẽ firmas vt soles. Omnia facilius credere possum, quàm quòd scribitis Pompeium exercitum habere. Nemo huc ita affert, omniaque, quæ velim. Rem miserã, malas causas semper obtinuit, in optima concidit. Quid dicam, nisi illud? eum nescisse, neque enim erat difficile: hoc necesse. Erat enim ars difficilis rege. re Kemp. regere. Sed iam, iamq; omnia & scribemus ad te statim. Vale.

T. P.

T. P. Attico. S. Att. 8. 7.

V Num etiã restat amico nostro ad omne dedecus, vt Domitio non subueniat. At nemo dubitat quin subsidio vêturus sit. Ego nõ puto. Deseret igitur talem ciuem, & eos vna, quos is secum habeat? præsertim ex ipso cohorteis triginta? Domitius (nisi me omnia fallunt) de se incredibiliter pertinuit: nihil spectat, nisi fugam, cui tu (video enim quid sentias) me comitem putas debere esse. Ego verò quem fugiam habeo: quẽ sequar, nõ habeo. Quod enim tu meũ consiliũ laudas, & memorandũ dicis, malle quod dixerim, mecum Pompeio vinci, quã cum istis vincere. Ego verò malo, sed cum illo Pompeio, qui tũ erat, aut qui mihi esse videbatur. Cum hoc verò, qui ante fugit, quã sciat quẽ fugeat, aut quo, qui nostra tradidit, qui patriã reliquit, Italiam deseruit. Si malũ contigit nũc, victus sum: quid super est? nec ista videre possum, quæ nunquam timui, ne viderem: nec me hercule istam, propter quẽ mihi nõ modo meis, sed memetipso carendũ est. Ad Philotimum scripsi de viatico, ciue a Moneta, nemo enim soluit siue ab Oppijstuis cõtubernalib⁹. Cetera apposita tibi mādabo. Vale

C. N. P. Procō. M. T. Cicc. Imp. S. Atti. 8. 14.

LIBER

Tvas literas libèter legi. Recognoui enim tuam pristinam virtutē etiam in salute communi. Coss. ad eum exercitum, quem in Appulia habui, venerunt. Magnopere te horcor pro tuo singulari, perpetuoque studio in Rēpub. vt te ad nos conferas, vt cōmuni consilio Reip. afflictæ opē, atq; consiliū feramus. Censeo via Appia iter facias, & celeriter Brūdisium venias. Cura vt valeas.

CN. POMPEIUS PROCONS. L.

Dimitio Procons. S. Atti. 8. 18.

Miror te ad me nihil scribere, & potius ab alijs, quam à te de Rep. certiozem me fieri. Nos deiecta manu pares aduersarijs esse non possumus. Cōtractis nostris copijs, spero nos, & Reipub. & saluti communi prodesse. Quamobrem cū constituisses, vt Vibullinus mihi scripseras ad v. Id. Febru. Corfinio proficisci cum exercitu, & ad me venire. Miror, quid causæ fuerit, quare consilium mutaris. Nam illa causa, quam mihi Vibullius scribit, leuis est, te propterea moratū esse: quòd audieris Cæsarem firmo progressu in castrū Truentium venisse. Quanto enim magis appropinquare aduersarius cæperat, eò tibi celerius agendum erat, vt te mecum coniugeres prius, quàm Cæsar, aut tuum iter impedire,

dire, aut me abs te excludere posset. Quamobrem etiam te rogo, & hortor, id quod non destiti superioribus literis à te petere, vt primo quoq; die Luceriam aduenires ante, quã copiar, quas instituit Cesar contrahere, in vnũ locum coactę, nos à nobis distrahant, sed, si erunt, qui te impediunt, vt illas suas seruent, æquũ est me à te impetrare, vt cohortes, quę ex Piceno, & Camerino venerũt, quę fortunas suas reliquerunt, ad me missum facias. Vale.

C. N. POMP. L. DOMITIO.

S. Ad Atti. lib. 8. Epist. 20.

Literę mihi à te redditę sunt ad xiiij. Calendarum Mart. in quibus scribis, Cesarẽ apud Corfiniũ castra posuisse, quod putauĩ, & præmouĩ. Fit, vt nec in præsentia cõmittere tecũ prælium velit, & omnibus copiis conductis, te implicet, ne ad me iter expeditum tibi sit, atq; istas copias coniungere optimorum ciuium possis cum his legionibus, de quarũ voluntate dubitamus: quo magis etiã tuis literis sum cõmotus. Neq; enim eorum militum quos mecum habeo, & voluntati satis confido vt de omnibus fortunis Reipub. dimicem. Neq; etiam, qui ex delictibus conscripta sunt, à Coss. conuenerunt. Quare da operam, si vlla ratione etiam nũc

LIBER

efficere potes, vt te explices, & huc quàm primum venias, antè quam oēs copię aduersariorum conueniant. Neque enim celebriter, huc homines cōuenire possunt: & si conuenirent, quantū ijs committendum sit, quod inter se ne noti sunt: contra veteranas legiones, non te praterit. Vale.

T. P. ATTICO. Atti. 8. 21.

Lippitudinis meæ signum tibi librarij manus, & eadem causa breuitatis & si nunc quidē, quod scriberem nihil, erat omnis expectatio nostra erat in nuntijs Brundusius. Si nactus hic esset Cn. nostrū, spes dubia pacis: sin ille antea transmisisset, exitiosi belli metus. Sed vides ne in quem hominem incidit Resp. quā acutum: quā vigilantem? quam paratum? Si me hercule neminē occiderit, nec cuiquam quicquā ademerit, ab ijs, qui cum maximè timuerant, maximè diligitur: multū mecum municipales homines loquuntur, multum rustici: nihil prorsus aliud curāt, nisi agros nisi villulas. Nisi numulos suos. Et vide quā conuersares est: illum quo antea confidebant, metuunt hunc amant, quem timebant. Id quantis nostris peccatis, vitiisque venerit, non possum sine molestia cogitare. Quæ autem impendere putarem, scripseram

ad te, & iam tuas literas expectabam. Vale.

C. Cæsar M. T. Ciceroni. S. Atti. 9. 5.

Cum Furnium nostrum tantum vidissem: neque loqui, neq; audire me commode potuisset properantem, atq; essem in itinere præmissis iam legionibus: præterire tamen non potuit: quin & scriberem ad te: & illum mitterem: gratiasq. agerem. Et si hoc officium sæpè & sæpius mihi facturus videor. Ita de me mereris. In primis à te peto: quoniam confido me celeriter ad urbem venturum: ut te ibi videam: ut tua consilio; gratia dignitate: ope omnium rerum uti possim. Ad propositum reuertar: festinationi meæ breuitatiq; literarum ignosces: reliqua ex Furnio cognosces. Vale.

C. CÆSAR C. OPPIO. ET L.

Cornelio Balbo S. Atti. 9. 8.

Gaudio me hercule vos significare literis: quàm valde probetis ea: quæ apud Cornificium sunt gesta. Consilio vestro utar libenter: & hoc libentius: quod mea sponte facere constitueram: ut quam leuissimum me præberem. & Pompeium darem operam. ut reconciliarem. Tentemus hoc modo: si possumus omnium voluntates recuperare: & diuturna victoria uti: quando reliqui crudelitate

LIBER

delitate odium effugere non potuerunt, neque
 victoriã diutius tenere præter vnum. L. Syllã
 quẽ imittaturus nõ sum. Hæc noua sit ratio.
 vincendi, vt misericordia, & liberalitate nos
 muniamus. Id enim quẽ admodũ fieri possit,
 nonnulla mihi in mente veniunt, & multa
 reperiri possunt. De ijs rebus rogo vos, vt co-
 gitationẽ suscipiatis. C. N. Magium Põpeij
 præfectum deprehendi scilicet, & meo insti-
 to vsus sum, & eum statim missum fecit. Iam
 duo præfecti fabrum Pompeij in mea n. pote-
 statem venerunt, & à me missi sunt. Si volent
 gratis esse, debebunt Põpeum hortari, vt ma-
 lit mihi esse amicus, quàm ijs, qui & illi, &
 mihi semper fuerunt inimicissimi, quorum
 artificijs effectum est, vt Respub. in hunc sta-
 tum perueniret. Vale.

M. T. CICERO. CÆSARI. S.

Att. lib. 9. Epist. 14.

VT legi tuas literas, quas ab Furnio nostro
 acceperam, quibus mecũ agebas, vt ad
 urbem essem te velle vti consilio, & dignitate
 mea, minus sum admiratus. De gratia, & de
 ope quid significares, necum ipse quæreba
 spe tamen deducebar ad eam cogitationẽ,
 vt te pro tua admirabili, ac singulari sapien-
 tia, de ocio, de pace, de concordia ciuium

agi velle arbitrarer, & ad eam rationem esti-
 timabam satis aptam esse naturam, & per-
 sonam meam, quod si ita est & si qua de Pom-
 peio nostro tuendo, & tibi, ac Reipub. recon-
 ciliādo, cura te attingit, magis idoneā, quā
 ego sum, ad eam causam profectō reperies
 neminem, qui & illi semper & Senatui cum
 primū potui, pacis author fui. Nec sumptis
 armis belli vllam partem attigi, iudicauiq;
 te eo bello violari, contra cuius honorē Po-
 puli Roma. beneficio cōcessum, inimici, atq;
 inuidi niterentur: sed, vt eo tēpore nō modo
 ipse author dignitatis tuæ fui, verū etiā ca-
 teris author ad te adiuuandum, sic me nunc
 Pompeij dignitas vehementer mouet. Aliquot
 enim sunt anni, cū vos duos elegi, quos prz-
 cipuē colere, & quibus etiam, sicut sum, ami-
 cissimus. Quamobrem à te peto, vel potius
 precibus omnibus oro, & obtestor, vt in tuis
 maximis charis aliquid impertias temporis
 huic quoq; cogitationi & tuo beneficio bo-
 nus vir, gratus, pius, deniq; esse in maximi be-
 neficii memoria possim. Quæ si tantum ad
 me ipsum pertinerent, sperarem me à te ta-
 men imperaturū: sed, vt arbitrator, & ad tuā
 fidem, & ad Rēpub. pertinet, me & pacis
 vtriusq; vestrum, ad ciuium concordiam, per-

LIBER

te, quam accommodatissimum conseruari.
Ego cum antea tibi de Lentulo gratus egissem
cum eius salutem, qui fuerat fuisses: tamen eius
litteris lectis, quas ad me gratissimo animo
de tua libertate, beneficioque misit, eandem me
salutem a te accepisse putavi, quam ille: in quem
si me intelligis esse gratum, cura obsecro, ut
etiam in Pompeium esse possim. Vale.

L. CORN. BALB. M. T. C.

Impe. S. D. Atti. 9. 17.

CAESAR nobis literas per breues misit, quarum exemplum subscripsi. Breuitate epistola scire poteris, eum valde esse distetum, qui tanta de re tam breuiter scripserit: si quid praeterea noui fuerit, statim tibi scribam. Caesar Oppio. Cornelioque S. Ad viij. Iduum Mar. Brundisium veni, ad murum castra posui. Pompeius est Brundisij, misit ad me Cn. Magium de pace, quae visa sunt, respondi. Hoc vos statim scire volui. Cum in spe venero, de compositione aliquid me conficere, statim vos certiores faciam. Valete. Quomodo me nunc putas mihi Cicero torqueri, postquam rursus in spe pacis veni, ne qua res compositionem eorum impediat? Namque quod absens facere possum, opto: quod si vna essem, aliquid fortasse proficere possem. Nunc expectatione crucior. Vale.

T. P.

T. P. ATTICO. Atti. 10. 2.

EGO cum accepissem tuas literas. Nonis Aprilibus, quas Cephalius attulerat: esseque Minturnis post die mansurus, protinus sustinui me in Arcano fratris, ut dum aliquid certius afferretur, occulte in loco essemus, agerenturque; nihilominus, quæ sine nobis agi possunt, matryma, iam adest: & animus ardet, nec est quicquã quò, & qua, sed hæc nostra erit cura, & prætorum. Tu tamẽ, quod poteris, ut adhuc fecisti, nos consilijs iuuabis. Res sunt inexplicabiles. Fortunæ sunt committenda omnia. sine spe conamur vlla. Melius, si quid acciderit, mirabimur. Dionysium nolima. I me profectum, de quo ad me Fullia mea scripsit. Sed & tempus alienum est, & homini nõ amico nostra incommoda, tanta præsertim, spectaculo esse nollem, cui te meo nomine inimicum esse nolo. Vale.

CAESAR. Impe. M. T. C.

Impe. S. Atti. 10. 8.

ET si te nihil temere, nihil imprudenter facturum iudicaram, tamen per motus hominum fama, scribendum ad te existimaui, & pro nostra benevolentia petendum, ne quo progredereis inclinata iam te, qua integra etiam progrediendum tibi nõ existimasses.

Namq;

LIBER

Nanq; & amicitia grauiorē iniuriam feceris & tibi minus commodē cōsulueris: quod minus placet, si non fortunæ obsecutus fueris, vt debes. Omnia enim secundissima nobis, aduersissima illis accidisse videntur, nec causam secutus: eadem enim tum fuit, cū ab eorum consiliis abesse iudicasti: sed meū aliquot factum condēnasse, quo mihi grauius abs te nihil accidere potest, quod ne facias, pro iure nostræ amicitia à te peto. Postremò quid viro bono, & quieto, & bono ciui magis conuenit, quā abesse à ciuilib. controuersis? Quod nōnulli cū probarēt, periculi causa sequi nō potuerunt. Tu explorato & vitæ meæ testimonio, & amicitia iudicio, neq; tutius, neque honestius reperies quicquam, quam ab omni contentione abesse. Vale.

T. P. Attico. Atti. II. 18.

DE illius ab Alexandria discessu nihil adhuc rumoris contraq; opinio, valde esse impeditum. Itaq; nec mitto, vt constitueram, Ciceronem, & te rogo, vt me hinc expedias. Quoduis enim supplicium leuius est hac mansione. Hac de re & ad Antonium scripsi, & ad Baldum, & ad Oppium. Siue enim bellum in Italia futurum est, siue classibus utetur, hic esse me minimi cōuenit, quorum

quorum fortasse vtrunq; erit. Alterum certe intellexi omninò ex Oppij sermone, quem tu mihi scripsisti, quæ istorū via esset: sed vt eam flectaste rogo. Nihil omninò iam expecto, nisi miserum. Sed hoc perditius in quo nunc sum, fieri nihil potest. Quare cum Antonio loquare velim, cum istis: & rem vt poteris, expedias, & mihi quā primū de omnibus rebus rescribas. Vale. xij. Calend. Quintil.

T. P. ATTICO. Atti. II. 19.

CUm tuis dare possem literas, non pratermissi, & si quid scriberem, non habebam. Tu ad nos, & rariùs scribis, quàm solebas & breuius. Credo quia nihil habes, quod me putes libenter legere, aut audire posse. Verūtamen velim, quid erit, qualecūq; erit scribas. Est autem vnū quod mihi sit optandū: si quid agi de pace possit, quòd nulla equidē habeo in spe: sed quia tu leuiter interdum significas, cogis me sperare, quod optandū vix est. Philotinus dicitur secedere. Idib. Sextili nihil habeo de eo amplius. Tu velim ad ea mihi rescribas, quæ ad te antea scripsi. Mihi tantū tēporis satis est, dū in pessimis rebus aliqd caueā qui nihil nunquā caui. Vale xj. Calen. Sextii.

M. ANTONIVS COS. M. T. C.

S. Attic. 14. 9.

Occupacionibus est factū meis, & subita
 tua profectio, ne tecū coram de hac re
 agerem quā ob causam vereor, ne absentia
 mea leuior sit apud te: quod si bonitas tua respo-
 derit iudicio meo, quod semp habui de te,
 gaudebo. A Cæsare petij, vt Sestium Clodij
 restitueret: impetraui. Erat mihi in animo
 etiam cū sic vti beneficio eius, si tu concessis-
 ses: quò magis laboro, vt & tua voluntate id
 per me facere liceat, quòd si duriorē te eius
 miseræ, & afflictæ fortunæ præbes, nō conten-
 dam ego aduersus te. Quāquam videor de-
 bere tueri commentarium Cæsaris. Sed me
 hercule si humaniter & sapienter, & amabi-
 liter in me cogitare vis facilē te pfecto præ-
 bebis, & voles P. Clodium in spe optimū pue-
 rum reposcū existimare, nō te insectatū esse,
 cum potueris amicos paternos. Patere obse-
 cro te pro Repub. videri gessisse simultatem
 cū patre eius, nō contempseris hanc fami-
 liam. Honestius enim, & libētius deponimus
 inimicitias Reipub. nomine susceptas, quā
 contumaciæ. Me deinde sine ad hanc opinio-
 nem iam nūc dirigere puerum, & tenero ani-
 mo eius persuadere, non esse tradendas po-
 steris inimicitias, quanquā tuā fortunam
 Cicero ab omni periculo ab esse, certum ha-

beo, tamen arbitror malle te quietam senectutem & honorificam potius agere, quam sollicitam. Postremo, meo iure te hoc beneficium rogo, nihil enim non tua causa feci. Quod si non impetro, per me Clodio daturus non sum, ut intelligas quanti apud me authoritas tua sit atque eò te placabiliorem præbeas. Vale.

M. T. C. L. PLANCO. P. R.

Des. S. Atti. 6. 14.

[Gnosce mihi, qui cum antea accuratissime de Buthrotijs ad te scripserim, eadem de re sæpius scribam. Non me hercule mihi Placeo facio, quod parum confidam aut liberalitati tuæ aut nostræ amicitie, sed cum tanta res agatur Attici nostri, nunc verò etiam existimatio, ut id quod probauit Cæsar, nobis testibus, & obsecratoribus, qui & decreueris, & responsis Cæsaris inter fueramus, videatur obtinere potuisse præsertim cum tota potestas eius rei tua sit, ut ea, quæ Coss. decreuerunt secundum Cæsaris decreta, & responsa, non dicam comprobent, sed studiosè, libenterque comprobent. Id mihi sic erit gratum, ut nulla res gratior esse possit, & si iam sperabam cum has literas accepisses, fore, ut ea quæ superioribus literis à te petiissemus, impetrata essent: tamen non faciam finem rogandi, quod nobis nuntiatum erit, te id fecisse.

L I B E R.

id fecisse, quod magna cū spe expectam? Deinde enim cōfido fore vt alio genere literarū utamur: tibiq; pro tuo summo beneficio gratias agamus, quod si acciderit, velim sic existimes nō tibi tam Atticū, cuius per magna res agitur, quā me, qui non minus laboro, quā ille obligatum fore. Vale.

M. T. CICERO Capioni. S.

Att. lib. 16. Epist. 15.

Non dubito, quin mirere, atque etiā stomachare, quod tecū de eadē re agā sapius Hominis familiarissimi, & mihi omnib; rebus cōiunctissimi p magna res agitur Attici. Cognoui ego tua studia in amicos, etiā in amicorū: multū potes nos apud Plancū inuare, noui humanitatē tuam: scio q̄ sis amicis incūdus. Nemo nos in hac causa plus inuare potest, quā tu: & res ista est firma, vt debet esse, quā Coss. de Consilii sententia decreuerūt, cum & lege & S. C. cognoscerēt. Tam omnia posita putamus in Planci tui libertate, quē quidem arbitramur cū officij tui & Reipu. causa Decretū Coss. cōprobaturū tū libenter nostra causa esse facturum. Adiuturabis igitur mi Capito, quod vt facias vehementer etiam, atque etiam rogo. Vale:

¶ Finis libri II. ¶

LIBER TERTIVS.

Seruius Sulpitius.

M. T. C. S.

Famil. lib. 4.

Epist. 5.

POSTEA QUAM MIHI
rennuciatū est de obitu Tul-
liæ filiaē tuæ, sanè quā pro eō,
ac debui, grauter, molesteq;
tuli, com nūnemq; eam ca-
lamitatem existimaui: qui si

istic affuissem, neq; tibi defuissem, coramq;
meum dolorem declarassem. Et si genus hoc
consolationis miserum, atq; acerbum est,
propterea quia per quos ea fieri debent pro-
pinquos, ac familiares, ipsi pari molestia af-
ficiuntur, neque sine lachrymis multis id co-
nari queant, vt magis ipsi videātur aliorum
consolatione indigere, quā alijs posse suū
officiū prætare: tamen quæ in præsentia mi-
hi in mentem venerunt, decreui breui ad te
præscribere, non quòd ea te fugere existimē
sed quod forsitan dolore impeditus, minus
ea perspicias. Quid est, quod tantopere te

LIBER

Cōmoueat tuus dolor intestinus? cogita quē-
 admodum adhuc fortuna nobiscū egerit, ea
 nobis erepta esse, quæ hominibus nō minus,
 quā liberi chara esse debent: patriam, hone-
 statē, dignitatē, honores omneis. Hoc vno in-
 cōmodo addito, quid ad dolorē adiungi po-
 tuit? aut qui nō in illis rebus exercitatus ani-
 mus callare iā debet, atq; oīa minoris estima-
 re? An illius vicē (credo) doles? quoties in eā
 cogitationem necesse est, vt tu veneris, & nos
 sepē incidimus, hisce tēporibus non pessime
 cū iis esse actū, quibꝰ sine dolore licitū est mor-
 tē cū vitam cōmutare. Quid autē fuit, quod
 illā hoc tēpore ad viuendū magnopere inui-
 rare posset? quæ res? quæ spes? quod animi so-
 latium vt cū aliquo adolescente primario cō-
 iuncta ætate ageret? licitū est tibi? credo pro
 tua dignitate ex hac iuuetute generū dilige-
 re, cuius fidei liberos tuos te tutò cōmittere
 putares. An vt ea liberos ex sese pararet, quos
 cū florēteis videret letaretur. qui à parēte tra-
 ditā per se tenere possent honores ordinatim
 in Rep. petituri essent: in amicorū negotiis
 liberalitate sua vterētur: qđ horū fuit, quod
 nō prius, quā datū, ademptū sit? At verò malū
 est liberos amittere. Malū, nisi hoc peius, sit
 sufferre, & perpeti. Quæ res mihi nō medio-

erem consolationē attulit, volo tibi commemo-
 rare, si fortè eadem res tibi minuere do-
 lorē possit. Ex Asia rediens, cū ab Ægina Me-
 garam versus nauigarē, cœpi regiones cir-
 cūcirca prospicere: post me erat Ægina,
 antè Megara: dextera Piræus sinistrâ Corin-
 thus: quæ oppida quodā tempore florentissi-
 ma fuerunt, nūc postrata, & diruta ante ocu-
 los iaceat. Cœpi egomet mecū sic cogitare,
 hem, nos homunculi indignamur, si quis no-
 strum interijt aut occisus est, quorū vita bre-
 uior esse debet, cū vno loco tot oppidorū
 cadauera proiecta iaceant. Vis ne tute Serui
 cohibere & meminisse hominē te esse natū?
 Crede mihi, cogitatione ea nō mediocriter
 sum cōfirmatus. Hoc idem si tibi videtur, fac
 ante oculos tibi proponas. Modò vno tēpore
 tot viri clarissimi interierūt: de imperio præ-
 terea tāta diminutio facta est, omnes prouin-
 ciæ cōquassatæ sunt: in vnus mulierculæ ani-
 mula si iactura facta est, tā opere cōmoueris?
 quæ sic hoc tēpore non suum diē obiisset: pau-
 cis post annis tamen ei moriendum fuit,
 quoniam hoc nata fuerat. Etiam tu ab hisce
 rebus animum ac cogitationem tuam auo-
 ca, atque ea potius reminiscere, quæ digna
 tua persona sunt: illam, quandiu ei opus fue-

LIBER

Erat, vixisse vna cum Repub. fuisse, te patrem
 suum prætorem, consulem, augurem vidisse:
 adolescētibus primarijs nuptam fuisse: om-
 nibus bonis propè perfundā esse, cum Resp.
 occideret, vita excessisse. **Q**uid est, quod tu,
 aut illa cum fortuna hoc nomine queri pos-
 sitis? Denique noli te obliuisci Ciceronem
 esse, & eum, qui aliis consueueris præcipere,
 & dare consilium, neq; imitare malos medi-
 cos, qui in alienis morbis profitentur se te-
 nere medicinæ scientiam, ipsi se curare non
 possunt. Sed potius, quæ aliis tute præcipere
 soles, ea tute tibi subijce, atq; apud animum
 proponere. **N**ULLVS DOLOR EST,
QUEM NON LONGINQVITAS
TEMPORIS MINVAT, atq; molliat.
 Hoc te expectare tempus tibi turpe est, ac nō
 ei rei sapiētia tua te occurrere. **Q**uòd si quis
 etiam inferis sensus est, qui illius amor in te
 fuit. Pietasque in omneis suos, hoc certè illa
 te facere non vult. Da hoc illi mortuæ, de cæ-
 teris amicis ac familiaribus, qui tuo dolore
 mœrent, da patriæ, vt si qua in re opus sit ope-
 ra, & consilio tuo vti possit. Deniq; quoniam
 in eam fortunam deuenimus, vt etiam huic
 rei nobis seruiendum sit, noli committere vt
 quisquam te putet, non tam filiā, quàm Reip.

tempora, & aliorum victoriam lugere. Plura me ad te de hac re scribere pudet, ne videar prudentiæ tuæ diffidere. Quare si hoc vnum proposuero, finē faciam scribendi. Vidimus aliquoties secundā pulcherrimē te ferre fortunam, magnamq; ex ea re te laudē adipisci: fac aliquādo intelligamus, aduersam quoq; te equē ferre posse, neq; id maius, quā debeat tibi onus videri, ne ex omnibus virtutibus hec vna tibi videatur deesse. Quod ad me attinget, cū te trāquilliori animo esse cognouero, de ijs rebus, quæ hīc geruntur, quæ admodūq; se p̄uincia habeat certiorē faciā. Vale.

M. C. S. SERVIO SVLPITIO.

Famil. lib. 4. Epist. 6.

EGO verò Serui vellem, vt scribis, in meo grauisimo casu affuisses. Quātū enim p̄sens me adiuuare potueris, & cōsolando, & propè æque dolēdo, facile ex eo intelligo, quod literis tuis lectis aliquantum adquieui. Nam & ea scripsisti, quæ leuare luctum possent: & in me consolando, non mediocrem ipse animi dolorem adhibuisti. Seruius tamen tuus omnibus officijs, quæ illi tēpori tribui potuerunt, declarauit, & quanti ipse me faceret, & quā suum talem erga me animum tibi gratum putaret fore, cuius

LIBER

officia iucundiora scilicet sapere mihi fuerunt, nunquam tamen gratiora. Me autem non oratio tua solum, & societas penes agritudinis, sed etiam authoritas consolatur. Turpe enim esse existimo, me non ita ferre casum meum, ut tu tali sapientia praeclitus ferendum putas. Sed opprimor interdum, & vix resisto dolori, quod ea me solatia deficiunt, quae ceteris, quorum mihi exempla propono, simili in fortuna non defuerunt. Nam & **Quintus Maximus**, qui filium consulari clarum virum & magnis rebus gestis amisit: & **L. Paulus**, qui duos, septem diebus, & noster **Gallus**, & **M. Cato**, qui summo ingenio, summa virtute filium perdidit: iis temporibus fuerunt, ut eos tum ipsorum dignitas consolaretur ea, quam ex Republica consequebantur. Mihi autem amissis ornamentis iis, quae ipse commemoras, quaeque eram maximis laboribus adeptus, unum manebat illud solatium, quod ereptum est. Non amicorum negotiis: non Republicae procuracione impediabantur cogitationes meae, nihil in foro agere licebat, aspicere curiam non poteram, existimabam, id quod erat, omnes me & industriae meae fructus & fortunae perdidisse. Sed cum cogitarem haec mihi tecum & cum quibusdam esse communia: & cumfrangerem

iam

iam ipse me, cogereque illa ferre toleranter: habebam quò cōfugerē, vbi cōquiescerē, cuius in sermone, & suauitate omneis curas doloresq; deponerē. Nunc autē hoc tam graui vulnere, etiam illa, quæ consenuisse videbantur, recrudescunt. Non enim vt tum me à Repub. mœstum domus excipiebat, quæ leuaret, sic nunc domo mœrens ad Rēp. confugere possum, vt in eius bonis acquiescā. Itaq; & domo absum, & foro, quod nec eū dolorē, quem à Reip. capio, domus iam consolari potest, nec domesticum Respub. Quo magis te exopto, reque videre quàm primum cupio. Maior mihi ratio affore, nulla potest, quā cōiunctio cōsuetudinis, sermonūq; nostrorum, quanquam sperabam tuum aduentum (sic enim audiebam) appropinquare. Ego autē cum multis de causis te exopto quàm primū videre, tum etiam, vt antè cōmentemur inter nos qua ratione nobis traducendū sic hoc tēpus, quod est totū ad vnius voluntatem accōmodandum, & prudentis & liberalis, & (vt perspexisse videor) nec à me alieni, & tibi amiscissimi. Quòd, cum ita sit, magnæ tamen est deliberationis, quæ ratio sit incunda nobis nō augendi aliquid, sed illius cōcessu, & beneficio quiescendi. Vale.

LIBER

M. T. C. S. D. L. LVCEIO. Qui
 Filio. Famil. lib. 5. Epist. 11.

Coram me tecum eadem hæc agere sæpe
 conantem deterruit pudor quidam penè
 subrusticus que nunc exromam absens au-
 daciùs. Epistola enim non erubescit. Ardeo
 cupiditate incredibili, neq; vt ego arbitror,
 reprehendenda nomen vt nostrum scriptis
 illustretur, & celebretur tuis: quod & si mihi
 sæpe ostendiste esse facturum, tamè ignoscas
 velim huic festinationi meæ. Genus enim
 scriptorum tuorum & si erat semper à me ve-
 hementer expectatum, tamen vicit opinionè
 meam neq; ita vel cepit, vel incendit, vt, cu-
 perem quàm celerrimè res nostras monimè-
 tis commendari tuis. Non enim me solùm
 commemoratio posteritatis ad spem quandã
 immortalitatis rapit, sed etiam illa cupidi-
 tas, vt vel authoritate testimonij tui, vel iu-
 dicio benevolentia, vel suauitate ingenij,
 viui perfruamur. Neq; tamen hæc cum scri-
 bebam, eram nescius, quantis oneribus præ-
 merere susceptarum rerum, & iam instituta-
 rum: sed quia videbam Italici belli, & ciui-
 lis, historiam iam penè à te esse perfectam,
 dixeras autem mihi te reliquas res ordiri,
 deesse mihi nolui, quin te admonerem, vt co-
 gitares,

gitares, coniunctè ne malles cum cæteris rebus nostra contexere, an, vt multi Græci fecerunt, Callisthenes Troicum bellū, Timæus Pyrrhi, Polibius Numantium, qui omnes à perpetuis suis historiis ea, quæ dixi bella separarunt, tu quoq; ita ciuilem coniurationē ab hostibus externisq; bellis seiungeres. Equidem ad nostram laudem non multum video interesse: sed ad properationem meam quidam interest, non te expectare donec ad locum venias, ac statim causam illam totam & tempus arripere. Et simul si no in argumēto, vnaque, in persona mens tua tota versabitur: cerno iam animo, quanto omnia vberiora, atq; ornatiora futura sint. Neque tamen ignoro, quam impudenter faciam, qui primum tibi tantum oneris imponam (potest enim mihi denegare occupatio tua) deinde etiam. Vt ornes me postulē, quid si illa tibi non tātopere videntur ornāda? **SED TAMEN QVI SEMEL** verecundia sineis transferit, eum bene, & nauiter oportet esse impudētem. Itaq; te planè etiam atq; etiam rogo, vt ornes ea vehemētius, quàm fortasse sentis, & in eo leges historiae negligas gratiamq; illam de qua suauissimè quodā in proemio scripsisti à qua te affici non magis potuisti.

LIBER

tuisse demonstras, quàm Herculè Xenophon
 tium illum à voluptate ea si me tibi vehemē
 tius cōmendabit ne aspernere, amorique no
 stro plusculum etiam, quàm concedit veri
 tas largiare. Quòd si te adducemus, vt hoc
 suscipias, erit (vt mihi persuadeo) materies
 digna facultate: & copia tua, à principio enī
 coniurationis vsq; ad reditum nostrum vi
 detur mihi modicum quondam corpus con
 fici posse, in quo & illa poteris vti ciuiliū
 cōmutationum scientia, vel in explicandis
 causis rerū nostrarū, vel in remediis incōmo
 dorum, cū & reprehēdes ea vituperāda ducis
 & quæ placebant exponēdis rationibus com
 probabis & si liberius, vt consueuisti, agendū
 putabis multorū in nos perfidiā, insidias pro
 ditionē notabis. Multā etiā casus nostri tibi
 veritatem in scribēdo suppeditabunt plenā
 cuiusdā voluptatis, quæ vehementer animos
 hominum in legēdo scripto retinere possit.
NIHIL EST ENIM APTIVS.
 Ad delectationem lectoris, quàm temporum
 varietates, fortunæque vicissitudines, quæ
 & si nobis optabiles in experiendo non fue
 runt, in legendo tamen erunt iucunda.
HABET ENIM PRAETERITI,
 doloris secura recordatio delectationem.

Ceteris verò nulla perfundis propria molestia, casus alienos sine villo dolore intuentibus, etiam ipsa misericordia est iocunda. Quem enim nostrum ille moriès apud Mantineam. EPAMINONDAS non cum quadam miseratione delectat? qui tum denique sibi auelli iubet spiculum, posteaquã ei percontanti dictum est, clypeum esse saluum: etiam in vulneris dolore æquo animo cum laude moreretur. Cuius studium in legendo non erectum Themistoclis fuga, redituque retinetur? Etenim ordo ipse Annalium mediocriter nos retinet, quasi enumeratione factorum: at viri sæpe excellentes ancipites, varique casus habent admirationem, expectationem, letitiam, molestiam, spem, timorem, si verò exitu notabili concluduntur, expletur animus iucundissimè lectionis voluptate. Quòd mihi acciderit optatius, si in hac sententia fueris, vt à cõmentibus tuis scriptis, in quibus perpetuam rerum gestarum historiam complecteris secernas hanc quasi fabulam rerum, euentorumque nostrorum. Habet enim varios actus, multasque actiones & consiliorum, & temporum. Ac non vercor, ne assen-

LIBER

assentatiuncula quadam aucupari tuam gra-
 tiam videar, cum hoc demonstrem, me a te
 potissimum ornari, celebrariq; velle. Neque
 enim tuis es, qui, qui sis, nescias: & qui nō eos
 magis qui te non admirentur, inuidos, quā
 eos, qui laudent, assentatores arbitrere. Neq;
 autem ego sum ita demens, vt me sempiter-
 nae gloriae per eum commendari velim, qui
 non ipse quoq; in me commēdando propriā
 ingenij gloriam consequatur. Neque enim
 Alexander ille gratiae causa ab Appelle po-
 tissimum pingi, & à Lysippo fingi volebat,
 sed quod illorum artem cum ipsis, tum etiā
 sibi gloriae fore putabat. Atque illi artifices,
 corporis simulachra ignotis nota faciebant:
 quae vel si nulla sint, nihilo sunt tamen obse-
 riores elari viri. Nec minus enim est Sparta-
 tes ille Agesilaus perhibendus: qui neque pi-
 etam, neq; fictam imaginem suam passus est
 esse, quā qui in eo genere laborarunt: vnus
 enim Xenophontis libellus in eo rege laudā-
 do facilē omnes imagines hominū, statuasq;
 superauit. Atq; hoc praestantius mihi fuerit:
 & ad laetitiam animi: & ad memoriae digni-
 tatem, si in tua scripta peruenero, quā si in
 ceterorum: quod non ingenium mihi solū
 suppeditatū fuerit tuum, sicut Timoleonti à

Timoxo,

Timæo, aut ab Herodoto Themistocli, sed etiam
 auctoritas clarissimi, & spectatissimi viri & in Rep.
 maximis, grauissimisq; causis cogniti, atq; iprimis
 probati viri: vt mihi nō solum præconiū, quod cūm
 Sigæum venisset Alexander ab Homero Achili
 tributum esse dixit: sed etiam graue testimonium
 impertitum clari hominis, magniq; videatur. Placeat
 enim Hector ille mihi Næuianus, qui nō tantum
 laudari se lætatur, sed addit etiam à laudato viro.
 Quod si à tenom impetro, hoc est, si qua te res
 impedierit (neque enim fas esse arbitror, quicquā
 me rogantem abs te non impetrare: cogar fortasse
 facere, quod nonnulli saepe reprehendunt, scribā
 ipse de me, multorum tamen exēplo, & clarorum
 viro- rum. Sed, quod te nō fugit, hæc sunt in hoc
 genere vitia: & vt verecundius ipsi de se scribāt,
 necesse est, si quid est laudandū & prætereāt,
 si quid fortè reprehēdendū est. Accidit etiā,
 vt minor sit fides, minor auctoritas, multi
 deniq; reprehēdant, & dicant, verecundiores
 esse præcones ludorū gymnico- rū, qui cūm cæ-
 teris coronas imposuerunt victoribus, eorūq;
 nomina magna voce pronunciauerunt, cūm
 ipsi ante ludorum missionem corona donē-
 tur, alium præconem adhibeant, ne sua esse

LIBER

voce ipsi se victores prædicent. Hæc nos vitare cupimus : & si recipis causam nostram , vitabimus : idq; vt facias rogamus. Ac nec fortè mirere, cur, cum mihi sæpe ostēderis te accuratissimè nostrorum temporū consilia, atque euentus literis mandaturum, à te id nunc tātopere, & tam multis verbis petam? : illa nos cupiditas incendit, de qua initio scripsi, festinationis quod alacres animo sumus, vt & cæteri viuētibus nobis ex libris tuis nos cognoscant, & nosmetipsi vini gloriola nostra perfruamur. His de rebus, quid acturus, sis, si tibi non est molestum causam rescribas mihi velim. Si enim suscipis causam, conficiam cōmentarios rerum omnium: sin autem differ me in tempus aliud, coram tecum loquar: tu interea nō cessabis: & ea quæ habes instituta, perpolies, nosque diliges. Vale.

T. P. ATTICO. Attici. 8. 3.

Maximis, & miserrimis rebꝯ perturbatus sum, coram tecum mihi potestas deliberandi non est, sed vti tamen tuo cōsilio velui. Deliberatio autem omnis hæc est. Si Pompeius Italia excedat, quod eum facturū esse suspicor, quid mihi agendum putes & quò facilius consiliū dari possit, qui in vtrāq; partem mihi in mētem veniat, explicabo breui.

Cum

Cum merita Pompeij summa erga salutem meam: familiaritasq; , quæ mihi cū eo est, tum ipsa Reipub. causa me adducit, vt mihi, vel cōsiliū meū cum illius consilio, vel fortunā coniungenda esse videatur. Accedit illud, si maneo, & illum comitatū optimorū, & clarissimorum ciuium deserō: cadendum est in vnus potestatem: qui, & si multis rebus, significat se nobis esse amicum, & vt esset, à me est (tute scis) propter suspensionem huius impendentis tēpeltatis multò ante promissum: tamen vtrūq; considerandū est, & quanta cū fides sit habenda. Et si maximè exploratū sit, eum nobis amicum fore, sit ne viri fortis & boni ciuis, esse in ea vrbe, in qua cū summis honoribus, imperiisq; vñus sit, res maximas gesserit, sacerdotio, sit amplissimo præditus, non futurus sit sui iuris, subeūdumq; periculum aliquo fortè dedecore, si quando Pompeius Rempub. recuperauerit. In hac parte hæc sunt, vide nunc quæ sunt in altera. Nihil actum est à Pompeio nostro sapienter, nil fortiter: adde etiam nihil, nisi contra cōsiliū, auctoritatemque meam. Omitto illa vetera, quòd istum in Rempub. ille aluit, auxit, armauit: ille legibus C. Metelli contra suspicia ferendis author: ille Gallia vltioris

LIBER

adiunctor: ille Gener: ille in adoptando. P.
 Clodio augur: ille restituendi mei, quàm re-
 tinēdi studiosior: ille Prouinciæ propagator,
 ille absenteis in omnibus adiutor. Item et
 tertio cōsulatu, postquā esse defensor Reip.
 cepit, cōtendit vt de cē Tr. Pl. ferrent, vt ab-
 sentis ratio haberetur: quod idem ipse sanxit
 lege quadā sua, Marcoq; Marcello Cos. finiē-
 ti Prouincias Gallias Cal. Martij restitit. Sed
 vt hæc omittant, quid scēdus? quid perturba-
 rius hoc ab vrbe discessu: siue potius turpif-
 sima fuga? Quæ cōditio nō accipienda fuit
 potius, quā relinquēda patria? Malæ condi-
 tiones erant, fateor, sed nunquid hoc peius.
 At recuperabat Rempub. Quādo? aut quid
 ad eam spem est parati? Non ager Pitenus a-
 missus? nō patefactū iter ad urbem? nō pecu-
 nia omnis & publica & priuata aduersario
 tradita? Deniq; nulla causa, nulla vires, nulla
 sedes, quò cōcurrāt, qui Rempub. defensam
 velint. Apulia delecta est inanissima pars Ita-
 liæ, & ab impetu huius belli remotissima:
 fuga, & maritima opportunitas, visa quæri
 desperatione. Inuitē cepi Capuam, non quo
 munus illud defugere, sed sine causa, in qua
 nullus esset ordinū, nullus apert⁹ priuatorū
 dolor. Bonorum autē erat aliquis, sed hebes,

vt solet: & vt ipse sensissem, multitudo, & infimus quisq; pro pensus in alterâ partē Mutationis rerum cupidi. Dixi ipsi me nihil suscepturū sine presidio, & sine pecunia. Itaq; habuit nihil omnino negotij, quod ab initio vidī, nihil quæri præter fugā, eam si nunc sequor, nam? cum illo non, ad quē cum essem profectus cognoui in his locis esse Cæsarem, vt tutò Luceriam venire non possem. Infero mari nobis incerto cursu, hyeme maxima navigandum est. Agè iam cum fratre, an sine? cū filio, an quomodo? In vtraq; enim re summa, difficultas erit summus animi dolor. Qui autē impetus illius erit in nos absentes, fortunaq; nostras? acrior, quàm in cæterorum: quòd putabit fortasse in nobis violandis aliquid se habere populare. Age iam has cõpedes, fasces inquā hos laureatos: hæc ferre ex Italia quàm molestum est? Qui autem locus erit nobis tutus, vt iã placatis vtamur fluctibus, antè, quàm ad illū venerimus? Qua autē, aut quo mihi scimus. At si restitero, & fuerit nobis in hac parte locus, idē facere, quod in Cinna dominatione, & Marij Tyrannide Philippus, quod L. Flaccus, quod Quintus Mutius quomodo ea res huic quidē cecidit? qui tamē ita dicere solebat: se id ferè videre,

LIBER

quod factum est: sed hoc malè, quàm armatū
 ad patriæ mœnia accedere. Aliter Thrasybu-
 lius, & fortasse melius. Sed est certa quædam
 illa Mutij ratio, atque sentetia, est etiam illa
 Philippi. Et cum sit necesse seruire temporibus
 & non amittere tempus, cum sit datum.
 Sed in hoc ipso habent tamen iidem faces
 molestiam. Sit enim nobis amicus, quod in-
 certum est: sed sit, defert triumphum, non ac-
 cipere ne periculosum sit? an accipere inui-
 diosam ad bonos? Orem, in quis difficilem,
 & inexplicabilem. At qui explicanda est. Qui
 enim fieri potest? Ac ne me existimares ad-
 monendum esse propensiosem, quod plura
 in ea parte verba fecerim potest fieri, quod
 sit in multis questionibus, ut res verbosior hæc
 fuerit, illa verior. Quamobrem maxima de
 re æquo animo deliberanti, ita mihi des cõ-
 silium velim. Navis, & in Caieta est parata
 nobis, & Brūdusi. Sed ecce nūtij scribēte me
 hæc ipsa noctu in Galieno, ecce literæ, Casarē
 ad Corfinium. Domitium Corfinij cū firmo
 exercitu, & pugnare cupientem, non puto
 etiam hoc Cn. nostrum cõmissurum, ut do-
 mitium, relinquat. Et si Brundusium Scipio-
 nem cum cohortibus duabus præmiserat, le-
 gionem Fausto conscriptam in Siciliam sibi
la-

placere à Coss. duci scripserat ad Coss. sed turpe Domitium erit deserere implorantem eius auxilium: & quædam spes mihi quidem non magna, sed in his locis firma. Afranium in Pyreneo cum Trebonio pugnasse pulsum Trebonium etiam Fabium tuum transisse cum cohortibus: summa autem, Afranium cum magnis copijs aduentare. Id si est, in Italia fortasse manebitur. Ego autem, cum esset incertum iter Cæsaris: quod vel ad Capuam, vel ad Luceriam iturus putabatur, Leptam ad Pompeium misi & literas, ipsi ne quo inciderem, reuerti Formias. Hæc te scire volui, scripsique sedatiore animo, quàm proximè scripseram, nullum meum iudicium interponens, sed exquirens tuum. Vale.

M. T. C. DOLABELLÆ. COS.

S. Attic. 14. 13.

ET si cōtentus eram mi Dolabella tua gloria, satisq; ex ea magnam lætitiã, voluptatemq; capiebam, tamen non possum, non cōfiteri, cumulari me maximo gaudio, quod vulgo hominum opinio socium me æscribat tuis laudibus. Neminem conueni: conuenio autē quotidie plurimos. Sunt enim per multi optimi viri, qui valetudinis causa in hæc loca veniant, præterea ex municipiis,

LIBER

frequentes necessarii mei, qui omnes, cum
 te summis laudibus ad cœlū extulerūt, mihi
 cōtinuò maximas gratias agunt. Negant enī
 sed dubitare, quin tu meis præceptis, & con-
 siliis obtemperans, præstantissimū te ciuem,
 & singularē Coss. præbeas. Quibus ego, quā-
 quā verissime possim respondere, te quæ
 facias, tuo iudicio & tua sponte facere, nec
 quisquam egere consilio; tamen neq; plane
 assentior, ne imminuā tuam laudē, si omnis à
 meis cōsiliis pfecta videatur, neq; valde ne-
 go. Sum enim avidior etiā, quā satis est glo-
 riæ & tamen non alienum est dignitate tua,
 quod ipsi Agamemnoni Regi Regum fuit ho-
 nestum, aliquē in cōsiliis capiendis Nestorem
 habere: mihi verò gloriosum, te iuuenē Coss.
 florere laudibus, quasi alumnum disciplinæ
 meæ. L. quidem Cæsar, cum ad eum ægrotū
 Neapolim venissem, quanquā erat oppres-
 sus totius corporis doloribus: tamē ante, q̄
 me planè salutarerit. O mi Cicero, inquit,
 gratulor tibi, cum tantū vales apud Dola-
 bellam, quantum si ego apud Sororis filium
 valerem, iam salui esse possemus. Dolabellæ
 verò tuo, & gratulor, & gratias ago, quē qui-
 dem potest te cōsulē, solum possum verè cō-
 sulem dicere. Deinde multa de factō, ac de
re

re gesta: tum nihil magnificentius, nihil præ-
 clarius actum nunquam, nihil Reipub. salu-
 tarius testatus est. Atq; hæc vna vox omnium
 est. A te autem peto, vt me hanc, quasi falsam
 hæreditatē alienæ gloriæ, sinas cernere, meq;
 aliqua ex parte in societatem tuarum laudū
 venire patiari. **Q**uanquā mi dolabella (hæc
 enim iocatus sum) libentius omneis meas, si
 modò sint aliquę meę laudes, ad te transtule-
 rim, q̄ aliquā partem exhauserim ex tuis: nā
 cum te semper tantum dilexerim, quantum
 tu intelligere potuisti, tum ijs tuis factis sic
 incensus sum, vt nihil vnquā in amore mihi
 fuerit ardentius. Nihil est enim (mihi crede)
 virtute formosius, nihil pulchrius, nihil ama-
 bilius. Sēper amaui, vt scis M. Brutum, pro-
 pter eius summū ingenium, suauissimos mo-
 res, singularem probitatem, atq; constantiā:
 tamen Idibus Martij tatum accessit ad amo-
 rem vt mirarer locum fuisse augendi in eo,
 quod mihi iam pridem cumlatum etiā vi-
 debatur. **Q**uis erat, qui putaret ad eum amo-
 rem, quē erga te habebam, posse aliquid ac-
 cedere? Tātum accessit vt mihi nunc deniq;
 amare videar, antè dilexisse. **Q**uare quid est,
 quod te horter, vt dignitati, & glorię seruias?
 Proponam tibi claros viros, quod facere so-

LIBER

lent, qui hortatur? Neminem habeo chariorem, quam te ipsum. Te imitare oportet, tecum ipse certas, ne licet quidem tibi iam tantis rebus gestis, non tui similem esse. Quòd cum ita sit, hortatio non est necessaria, gratulatione magis utendum est. Contigit enim tibi, quod haud scio, an nemini, ut summa seueritas animaduersionis, non modò, non inuidiosa, sed etiam popularis esset, & cum bonis omnibus, tum infimo cuiq; gratissima. Hoc si tibi fortuna quadam contigisset, gratularer felicitati tuae: sed contigit magnitudine tui animi, tum etiã ingenij, atq; consilij. Legi enim concionem tuam, nihil illa sapientius. Ita pedetentim tum accessus à te ad causam facti, tum recessus, ut res ipsa maturitatẽ tibi animaduertendi omniũ consensu daret. Liberasti igitur & urbẽ periculo, & ciuitatẽ metu. Neq; solum ad tempus maximam utilitatem attulisti sed etiam ad exẽplum. Quo facto intelligere debes, in te positã esse Rẽp. tibiq; non modo tuendos, sed etiã ornandos illos viros, a te, quibus initiũ libertatis profectum est. Sed his de reb; coram plura propediem, ut spero. tu quoniam Rẽp. nosq; conseruas, fac ut diligentissime te ipsum mi Dolabella custodias.

M. T. C. BRVTO. S. B. 3.

Nostræ res meliori loco videbantur, Scripta enim ad te certò scio, quæ gesta sūt, quale istibi sæpe scripsi Consules, tales extiterunt. Cæsaris verò pueri mirifica indoles virtutis, utinam tam facile eum florentem & honoribus & gratia regere, ac tenere possimus: quàm facile adhuc tenuimus. Est omninò illud difficilius, sed tamen non diffidimus. Persuasum est enim adolescenti, & maximè per me, eius opera nos esse saluos: & certè, nisi is Antonium ab vrbe auertisset, periissèt omnia. Triduo verò, aut quattriduo ante hanc rem pulcherrimã, timore quodã percussa ciuitas tota ad te secũ cõiugibus, & liberis affundebat eadem recreata, ad xij. Calèd. Maij te huc venire, quàm se ad te ire malebat. Quoquidem die magnorũ meorũ laborũ, multarũq; vigiliarũ fructũ cepi maximũ, si modo est aliquis fructus ex solida, veraq; gloria. Nã tantæ multitudinis, quantã capit vrbs nostra cõcursus est ad me factus, ea cũ vsq; in Capitolium deductus maximo clamore, atq; plausu in rostris collocatus sum. Nihil est in me inane, neq; enim debet. Sed tamen omnium ordinum consensus gratiarum actio, congratulatioq; me commouet propterea quòd popularem

LIBER

pularem me esse in populi salute præclarum
 est. Sed hæc te malo ab aliis audire: me velim
 de tuis rebus cōsiliisq; facias diligentissimè
 certiozem. Illudq; consideres, re tua liberali-
 tas dissolutior videatur. Sic sentit Senatus:
 sic populus Romanus, nullos vnquam hosteis
 digniores omni supplicio fuisse, quàm eos
 ciueis, qui hoc bello contra patriam arma ce-
 perunt, quos quidè ego omnibus sententiis
 vlciscor & persequor, omnibus bonis appro-
 bantibus. Tu qui de hac re sentias, tui iudicij
 est. Ego sic sentio, trium fratrum vnã & eandè
 esse causam. Cōsules duos, bonos quidem, sed
 duntaxat bonos amissimus. Hircius quidem
 in ipsa victoria occidit, cum paucis diebus
 magno prælio ante vicisset. Nam Pansa fuge-
 rat vulneribus acceptis, quæ ferre nō potui.
 Reliquias hostium Brutus persequitur, &
 Cæsar. Hostes autem omnes iudicati, qui M.
 Antonij, sectam secuti sunt. Itaque id senatus
 consultum, pleriq; interpretantur etiam ad
 tuos, siue captiuos, siue deditios pertinere.
 Equidem nihil defferui durius, cum nomi-
 natum de C. Antonio decernerem, quod ita
 statueram à te cognoscere causam eius sena-
 tum oportere. x. Calenda Maij.

M. BRVTVS M. T. Ciceroni. S. B. 4.

Quanta

Quanta sim lætitia affectus cognitis rebus
 Bruti nostri, & cōsulum, facilius est
 tibi existimare, quā mihi scribere. Cum alia
 laudo, & gaudeo accidisse, tum quòd Bruti
 eruptio non solūm ipsi salutaris fuit, sed etiā
 maximo ad victoriā adiumento. Quod scri-
 bis trium Antoniorū vnam, atq; eandem cau-
 sam esse, quid ego sentiam, mei iudicij esse
 statuo nihil, hoc Senatus, aut popu. Rom. iu-
 diciū esse de his ciuibus, qui pugnātes nō
 interierint. At hoc ipsum inquires iniquè fa-
 cis, qui hostilis animi in Rempub. homines
 ciueis appelles, imò iustissimè. Quod enim
 nondum Senatus sensuit, nec popu. Roman.
 iussit, id arroganter non præiudico, neq; re-
 uoco ad arbitrium meum. Illud quidē non
 muto, quòd ei, quē me occidere res nō coēgi,
 nec crudeliter quicquid eripui, neq; de solu-
 te quicquam remisit habuiq; in mea potesta-
 te, quo ad bellum fuit, multo quidem hone-
 stius iudico, magisque, quod concedere pos-
 sit. Resp. miserorum fortunam non insectari,
 quā infinita tribuere potentibus, quæ cu-
 piditatem, & arrogantiam incēdere possint.
 Qua in re Cicero vir optime, ac fortissime,
 minime merito & meo nomine & Reipub.
 charissime, nimis credere videris spei tuæ,

LIBER

statimque, vt quisque aliquid rectè fecerit,
 omnia dare, ac permittere, quasi non liceat
 traduci ad mala cõsilia corruptum largitio-
 nibus animum. Quæ tua est humanitas, equo
 animo te moueri patieris, præsertim de com-
 muni salute: facies tamen quod tibi visum
 fuerit: etiam ego: cum me docueris. Nunc
 Cicero: nunc agendum est, ne frustra oppres-
 sum esse Antonium gauisi simus: neu semper
 primiciusque mali excidendi causa sit: a-
 aliud renascatur illo peius. Nihil iam neque
 opinantibus: aut patientibus nobis aduersi
 euenire potest. In quo nõ cum omniũ culpa:
 præcipue tua futura sit, cuius tantam autho-
 ritatem Senatus, ac populus Romanus, non
 solum esse patitur, sed etiam cupit quanta
 maxime in libera ciuitate vnus esse potest,
 quam tu non solum bene sentiendo, sed etiã
 prudenter tueri debes. Prudentia parro, quæ
 tibi super est, nulla abs te desideratur, nisi
 modus in tribuendis honoribus. Alia omnia
 sic ad sunt, vt cum quolibet antiquorum cõ-
 parari possint tuæ virtutes. Vnum hoc grato
 animo, liberalique profectum cautiorem ac
 moderationem liberalitatẽ desiderat. Nihil
 enim Senatus cuiquã dare debet, quod male
 cogitantibus exemplo, aut præsidio sit. Itaq;
timeo

timeo de consulatu, ne Cæsar tuus alius se
 ascendisse putet decretis tuis, quam inde, si
 Consul factus sit, descensurum. Quod si An-
 tonius ab alio relictum regni instrumētum,
 occasionem regnandi habuit, quoniam ani-
 mo fore putas, si quis authore non tyranno
 interfecto, sed ipse Senatu putat se imperia
 qualibet concupiscere posse? Quare tum
 & facilitatem & providentiam laudabo tuā,
 cum exploratum habere cœpero Cæsarem
 honoribus, quos acceperit extra ordinariis,
 fore cōtentum. Alienæ igitur, inquires, culpæ
 me reum facies? prorsus alienæ, si provideri
 potuit: ne existeret quod utinam inspectare
 possis timorem de illo meum. His literis
 scriptis: te consulem factum audiui. Tū
 verò incipiam proponere mihi rem iustam.

& iam suis nitentem viribus: si estuc vi-
 dero. Filius valet & in Macedoniam
 cum equitatu præmissus est.

Idib. Maijs ex ca-
 stris.

FINIS.

1787

1787

The following is a list of the names of the
persons who have been appointed to the
office of Justice of the Peace for the
county of ... in the year 1787.
The names are as follows:
1. ...
2. ...
3. ...
4. ...
5. ...
6. ...
7. ...
8. ...
9. ...
10. ...
11. ...
12. ...
13. ...
14. ...
15. ...
16. ...
17. ...
18. ...
19. ...
20. ...

FINIS